ONTWERPBEGROTING 2017 EN MEERJARENRAMING 2018-2020

VERSIE 1.0

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

ONTWERPBEGROTING 2017 EN MEERJARENRAMING 2018-2020

VERSIE 1.0

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur	Jan Bontenbal, Erik Minnen en Vincent Verhoeven
Documentnummer	Z.39534/D.134087
Datum	2 maart 2016

Inhoudsopgave

1 Algemeen 6

1.1 Inleiding 6

1.2 Werkwijze 7

2 Doelstellingen 8

2.1 Inleiding 8

2.2 Te realiseren doelstellingen in 2017 9

2.3 Financiering beleidsdoelstellingen 10

2.4 ODZOB als uitvoeringsorganisatie van de deelnemers 11

3 Programmadelen 13

3.1 Programmadeel I: Basistaken 13

3.2 Programmadeel II: Verzoektaken 14

3.3 Programmadeel III: Collectieve taken 16

3.4 Programmadeel IV: Intensiveringsbudget 17

4 Exploitatiebegroting 18

4.1 Lasten 18

4.2 Baten 19

4.3 Rekening resultaat 21

5 Toelichting op de lasten 23

5.1 Formatie 23

5.2 Personeelskosten 23

5.3 Uitbesteding 24

5.4 Kapitaallasten 24

5.5 Organisatiekosten 24

5.6 Onvoorzien 25

5.7 Project en programmakosten 25

5.8 Btw 25

5.9 Prijspeil 25

5.10 Taakstellende bezuiniging 2017 26

6 Toelichting op de baten 27

6.1 Algemeen 27

6.2 Productencatalogus en productprijzen 27

6.3 Programmadelen 27

6.4 Basistaken 27

6.5 Verzoektaken ... 27
6.6 Collectieve taken ... 28
6.7 Intensiveringsbudget ... 28
6.8 In rekening te brengen externe projectkosten ... 28
6.9 Baten uit doorbelaste kosten ... 28
6.10 Omvang van de deelprogramma's ... 28
6.11 Kosten en uurtarief 2017 ... 29
7 Investeringen ... 30
7.1 Investeringsruimte ... 30
8 Paragrafen ... 31
8.1 Lokale heffingen ... 31
8.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 31
8.2.1 Inleiding ... 31
8.2.2 Weerstandsvermogen ... 31
8.2.3 Risicomanagement ... 33
8.2.4 Kengetallen ... 35
8.3 Financiering ... 36
8.3.1 Rentevisie ... 37
8.3.2 Kasgeldlimiet ... 37
8.3.3 Renterisiconorm ... 38
8.3.4 Financiering ... 38
8.4 Onderhoud kapitaalgoederen ... 38
8.5 Bedrijfsvoering ... 39
8.5.1 Personeel en organisatie ... 39
8.5.2 Huisvesting en facilitaire zaken ... 39
8.5.3 ICT ... 40
8.5.4 Kwaliteitsbeleid ... 41
8.5.5 Vennootschapsbelasting ... 41
8.6 Verbonden partijen ... 42
Bijlage 1: Specifieke bijdrage per opdrachtgever ... 43
Bijlage 2: Geprognotiseerde balans ... 44

Begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De begroting 2017 en meerjarenraming 2018 – 2020 geven inzicht in de financiële verwachtingen voor de komende jaren en is opgesteld aan de hand van de door het Algemene Bestuur (AB) van de ODZOB vastgestelde kadernota en gebaseerd op de rekening 2014, conceptrekening2015, begroting 2016, concernplan 2015-2018 en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2015-2017. In het concernplan zijn de ambities geformuleerd voor de periode tot 2018. In dat jaar zal de Omgevingswet van kracht worden. Het concernplan beschrijft de noodzakelijke stappen die de ODZOB moet zetten, wil hij geëquipeerd zijn voor de uitvoering van het takenpakket dat uit de Omgevingswet voortvloeit. Deze ambities gaan gepaard met investeringen in de organisatie. Deze ambities zijn verwerkt in de begroting. De ODZOB rapporteert hierover financieel en op basis van prestaties. De ODZOB is zich er van bewust dat de begroting 2017 en de daarbij horende meerjarenraming de dienst voor de nodige uitdagingen plaatst. De efficiency/besparingstaakstelling, het wegvallen van de vergoeding voor garantiesalarissen en het intensiveringsbudget na 2017 hebben grote consequenties voor de exploitatie. De ODZOB zal samen met zijn deelnemers in de komende jaren dit probleem moeten oplossen. Mogelijke instrumenten liggen op het gebied van kostenreductie (bijvoorbeeld personeelskosten) en van verhoging efficiency door standaardisering, integratie en innovatie.

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling (GR) van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten, te weten Asten, Best, Bergeijk, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

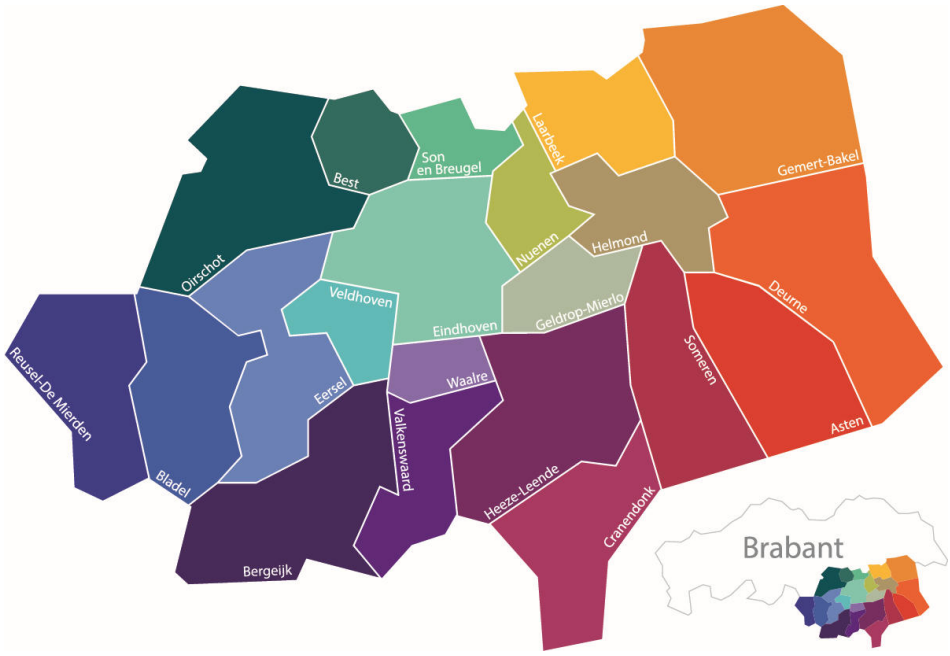

1.2 Werkwijze

In de Gemeenschappelijke Regeling ODZOB wordt onderscheid gemaakt tussen basistaken en verzoektaken. De deelnemers in de GR zijn bevoegd gezag bij de uitvoering van de taken. IPO, VNG en ministerie van I&M hebben afgesproken dat de basistaken worden opgedragen aan de omgevingsdiensten . De deelnemers in de GR kunnen ook zogeheten 'verzoektaken' door de dienst laten uitvoeren. De ODZOB werkt met één programma, dat bestaat uit verschillende programmaonderdelen: basistaken, verzoektaken en collectieve taken. Met de overheveling van middelen voor ex-VVGB-bedrijven van provincie naar gemeenten, is daar een vierde programmaonderdeel bij gekomen, namelijk het zogeheten intensiveringsbudget. Dit programmaonderdeel is gericht op gezamenlijke taken op het gebied van kwaliteit, innovatie en efficiency. Deze programmaonderdelen worden in de volgende paragrafen toegelicht.

2 Doelstellingen

2.1 Inleiding

Het bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft een koers voor de dienst uitgezet voor de middellange termijn, tot 2018 en verwoord in het Concernplan 2014 - 2018. In dit concernplan zijn drie thema's benoemd die van belang zijn om de beoogde kwaliteitsverbetering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, binnen de taakuitvoering, te realiseren. Centraal staan: Kwaliteit, Gelijkheidsbeginsel, en Samenwerking, en dit onder het motto "Samen meer waarde".
De ODZOB zal werken vanuit het perspectief van burger en ondernemer: efficiënter, effectiever, integraler, transparanter en digitaler. Dit wordt verankerd in de cultuur van de organisatie (visie, training, communicatie, gesprekscyclus, etc.).
In toenemende mate verschuift de rol van overheden in de richting van het leggen van meer verantwoordelijkheid bij burgers en bedrijven (High trust, high penalty). Deze tendens is terug te vinden in de ontwerp-Omgevingswet. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de wijze waarop de ODZOB de VTH-taken in de toekomst uit zal voeren.
Het concernplan geeft de richting aan die bestuurlijk is gekozen: de 'stip aan de horizon'. Het proces om de gestelde doelen te bereiken en de uitgangspunten uit te werken wordt samen met de deelnemers in de GR ingericht. De ambities worden daarom gedurende dit traject samen uitgewerkt.

Vanaf de start van de ODZOB in 2013 heeft deze samenwerking met en tussen de deelnemers er toe geleid dat het bureau Arena Consulting als één van de conclusies van haar onderzoek medio 2015 noteerde dat 'een stabiel organisatorisch en bedrijfsmatig fundament is gelegd, de bedrijfsprocessen (primaire taken en administratief) in de basis zijn ingericht, de organisatie qua informatievoorziening (planning en verantwoording) 'in control' en de exploitatie kloppend is en er voldoende integratie van de culturen van de 'latende organisaties' heeft plaatsgevonden. En dat er voldoende draagvlak is bij de deelnemers om samen verder te ontwikkelen en verbeteren'

Het Concernplan 2014-2018, de conclusies in het rapport 'Van fundament naar strategische partner' van Arena Consulting met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de organisatie, en de resultaten uit de werkconferentie van het bestuur op 15 oktober 2015 geven richting aan de verdere ontwikkeling van de ODZOB.
Deze ontwikkelingen leiden tot een aantal doelstellingen, die in 2017 zullen worden gehaald. Het zijn doelstellingen die samen met de het Opdrachtgeversplatform zijn uitgewerkt.
De in het rapport van Arena Consulting geschetste ontwikkellijnen zijn:

- Inhoudelijk: borgen van de basiskwaliteit van diensten, verhelderen toegevoegde waarde voor de opdrachtgevers, zorgen voor een gelijk speelveld en innoveren in aanpak;
- Bestuurlijk: transparanter omgaan met verschillende rollen (eigenaar, bestuurlijk partner en opdrachtgever) op niveau van AB en OGP, invulling geven aan de kaderstellende en controlerende rol van het AB, focus in rol van DB;
- Relationeel: beter aanhaken bij de omgeving (van Angelsaksisch naar Rijnlands), meer samenwerken met de deelnemers, (partnerrol), verbetering relatiebeheer tussen management ODZOB en opdrachtgevers;
- Organisatorisch: ontwikkeling organisatiecompetenties voor invulling van de partnerrol, helder accountmanagement, professioneel opdrachtgeverschap;
- Strategie: bereiken van consensus over het toekomstig profiel van de ODZOB.

De conclusies uit de werkconferentie op 15 oktober 2015 zijn:

- *De omgevingsdienst is in eerste instantie een uitvoeringsorganisatie. Daarnaast biedt zij op verzoek van de deelnemers ook ondersteuning op het gebied van uitvoeringsbeleid en innovatie waardoor zij een volwaardige gesprekspartner is voor (gemeenten en provincie) of voor de deelnemers.*
- *om in de toekomst het hoofd te bieden aan alle op ons afkomende ontwikkelingen moeten de gemeenten en provincie samenwerken, en gebruik maken van de kennis en ervaring bij de ODZOB.*
- *de ODZOB bereidt zich voor op de Omgevingswet in samenwerking met de deelnemers.*
- *het is zinvol dat de ODZOB gereed is om gemeenten en provincie WABO breed (inclusief bouwen) te ondersteunen.*

2.2 Te realiseren doelstellingen in 2017

In overleg met het Opdrachtgeversplatform zijn op basis van bovengenoemde ontwikkelingen de volgende in 2017 te realiseren doelstellingen geformuleerd.

Voldoet aan kwaliteitscriteria

- Voldoet aan de door de deelnemers vast te stellen verordeningen, wat betreft kwaliteitscriteria, waarbij ten aanzien van de basistaken deze regiobreed gelijk zijn.
- Is op elk moment onder alle omstandigheden in staat om alle taken te vervullen die voortvloeien uit wet- en regelgeving ten aanzien van crisisbeheersing en –bestrijding.
- Streeft naar samenwerking met Brabantse OD-en op gebied van ondersteunende systemen.
- Werkt op basis van een vastgestelde DVO (voorbereiding DVO 2018-2021).
- Werkt op basis van actuele productencatalogus.

Organisatieontwikkeling

- Verdere optimalisering van uitvoeringsprocessen.
- De omgevingsdienst is in eerste instantie een uitvoeringsorganisatie. Daarnaast biedt zij op verzoek van de deelnemers ook ondersteuning op het gebied van uitvoeringsbeleid en innovatie waardoor zij een volwaardige gesprekspartner is voor (gemeenten en provincie) of voor de deelnemers.
- Op verzoek van deelnemers worden andere dan basistaken uitgevoerd. Uitvoeren van verbreding in takenpakket kan alleen in samenwerking met gemeenten die een breder pakket bij de ODZOB neerleggen, waardoor expertise ontstaat.
- Streeft een flexibele personele schil van 20% na, afhankelijk van vacatureruimte die ontstaat als gevolg van vertrek medewerkers en volume aan opdrachten.
- Informatie- en dataoverdracht op orde.
- Het cultuurtraject ondersteunt de ontwikkeling van de medewerkers en richt zich op: Kwaliteit, relatie en opdrachtgever tevredenheid, kennisdelen en eigen ontwikkeling en Het nieuwe werken.

Voorbereid op de Omgevingswet

- Legt ten aanzien van de Omgevingswets actief contact met deelnemers en andere Omgevingsdiensten om t.b.v. de taakuitvoering van de Omgevingsdienst samen visie te ontwikkelen en voorbereiding te treffen (bijvoorbeeld als het gaat om bevoegdheidsverschuivingen van provincie naar gemeenten zoals op het gebied van bodemtaken) en om nieuwe procesafspraken te maken

- De ODZOB zal op de Omgevingswet voorbereid zijn om ook in de toekomst het basistakenpakket en de verzoektaken goed uit te kunnen voeren en de deelnemers in de GR te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de nieuwe wet.
- De ODZOB zal daar waar deelnemers in de GR dat verzoeken, voorbereidingen treffen om invulling te geven aan de taken van de ontwerpwet. Dit om deelnemers in de GR in de gelegenheid te stellen alle uitvoerende taken, weliswaar via verschillende wetten, integraal beoordeeld te laten uitvoeren door de ODZOB.

Risicoreductie/Level Playing Field

- Heeft kwaliteitsnormen voor alle producten vastgesteld. Deze dienen (al dan niet door middel van procesbeheersing) verifieerbaar te zijn. Voor het vaststellen van het kwaliteitsniveau bij de verschillende producten en werkzaamheden zijn de risico's bepalend.
- Werkt volgens een door de deelnemers vastgesteld gelijkluidend eenduidig uitvoeringsbeleid. De ODZOB adviseert het bestuur over de uitvoeringskwaliteit die benodigd is voor een verantwoord niveau van gezondheid en veiligheid van de fysieke leefomgeving.
- Indien mandaten worden verstrekt dan zijn deze gelijkluidend.

Relatiebeheer/samenwerking

- De Omgevingsdienst is de vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor de 22 deelnemers.
- Afstemming en contact tussen deelnemers en Omgevingsdienst is optimaal georganiseerd.
- Ontwikkeling van de Omgevingsdienst vindt in nauwe samenwerking plaats met de deelnemers:
  - ambtelijk via OGP
  - bestuurlijk via AB en zogenaamde werkconferenties.
- Werkconferenties met AB-leden en werkgroepen bestaande uit OGP-leden geven invulling aan de samenwerking tussen de deelnemers aan ODZOB.
- Relatiebeheer is professioneel ingericht voor alle deelnemers en niet-deelnemers. Meten van tevredenheid bij opdrachtgevers is continu proces.

Innovatie in uitvoering

- Werkt samen met deelnemers aan innovatieve aanpak van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Financiering

- Verkrijgt uitsluitsel over het al dan niet aanpassen van de verrekeningsmethodiek:
  - toepassen van budgetfinanciering;
  - toepassen van tariefverlaging in combinatie met separaat afrekenen van (een deel van) vaste kosten;
  - dan wel handhaven van de huidige systematiek.

2.3 Financiering beleidsdoelstellingen

Het realiseren van de beleidsdoelstellingen vraagt een zekere inzet van medewerkers. Bekostiging ervan geschiedt vanuit beschikbare middelen binnen de begroting.
Er zijn 2 belangrijke programma's die de realisatie van beleidsdoelstellingen mogelijk maken, nl. een deel van het budget voor het programma collectieve taken en het budget voor het intensiveringsprogramma.

Sommige werkzaamheden, die bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen worden uitgevoerd door medewerkers die gerekend worden tot de zogenaamde overhead, zoals op het gebied van ICT, P&O, accountmanagement.
De middelen voor ontwikkeling van de organisatie zijn beperkt. In nauwe afstemming met de deelnemers vindt innovatie en kwaliteitsverbetering/-ontwikkeling tevens plaats binnen opdrachten en levert 'developing on the job' een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen.

De ODZOB zal, voortdurend afhankelijk van de wensen van de deelnemers en als gevolg van verandering in wet- en regelgeving, zich moeten inspannen medewerkers op een adequaat kennis- en ervaringsniveau te hebben en de uitvoering op basis van deze wensen en veranderingen in wet- en regelgeving aan te passen. Dat vraagt een voortdurende aandacht en inzet.
Gelet op de behoefte de organisatie lean en mean te ontwikkelen zal er een voortdurend spanningsveld zijn tussen beschikbaarheid van middelen en de behoefte aan/wens tot verdere ontwikkeling.
De beschikbaarheid van het intensiveringsbudget eindigt eind 2017. Derhalve zullen de resultaten die het intensiveringsprogramma hebben opgeleverd dienen te worden geëvalueerd om een keuze te maken voor het al dan niet continueren van het beschikbaar stellen van een budget voor ontwikkeling (ervan uitgaande dat de organisatie moet blijven ontwikkelen) en daartoe tijdig een keuze te maken ter verwerking in de begroting 2018. Vooruitlopend hierop is in de meerjarenraming 2018-2020 in de paragraaf rekeningresultaat een taakstelling bij de baten opgenomen.

Naar analogie van de beschikbaarstelling van de provincie Noord-Brabant van een budget, gerelateerd aan de omvang van de totale opdracht, ten behoeve van zekere ontwikkeltaken, dient in de kadernota 2018 duidelijk te worden of de deelnemende gemeenten een zelfde beweging kunnen maken.

2.4 ODZOB als uitvoeringsorganisatie van de deelnemers

De commissie Mans concludeerde indertijd dat de kwaliteit en professionaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op een hoger peil gebracht dient te worden. Door bundeling van krachten via regionale samenwerking wordt een kwaliteitsslag gerealiseerd. Onderdeel daarvan is de oprichting van regionale uitvoeringsdiensten, zoals de ODZOB.
Belangrijk is te onderkennen dat de bevoegde gezagen het uitvoeringsniveau en kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de eigen gemeente en provincie bepalen en tegelijkertijd als eigenaar van en opdrachtgever aan de ODZOB daarmee het uitvoeringsniveau en de kwaliteit van uitvoering van deze werkzaamheden door de ODZOB bepalen. In een Brabantbrede werkconferentie in november 2015 hebben bestuurders in Noord-Brabant uitgesproken zich in te spannen om daarbij een gelijk 'speelveld' te creëren.

Voor de deelnemers belangrijke ontwikkelingen zijn de eind 2018 van kracht wordende Omgevingswet en een door de deelnemers na te streven gelijk uitvoeringsniveau van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij inrichting en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Deze ontwikkelingen en daaruit voortvloeiende keuzes door de deelnemers leiden tot de verdere ontwikkeling van de ODZOB. Een goede samenwerking tussen de deelnemers en samenwerking tussen de deelnemers en de ODZOB bepalen in belangrijke mate het resultaat.

Omgevingswet
De Omgevingswet waarvan het wetsvoorstel op 1 juni 2015 door de Tweede Kamer is aangenomen bundelt 26 wetten waaronder de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen

omgevingsrecht en de gebiedsgerichte delen uit de Wet milieubeheer door een samenhangende (en integrale) benadering van de fysieke leefomgeving.
Naar verwachting treedt de Omgevingswet eind 2018 in werking. Het is een totale stelselwijziging voor het domein van de fysieke leefomgeving en daarom een ingrijpende verandering. De doelen van de Omgevingswet zijn het vergroten van de inzichtelijkheid, het versnellen en verbeteren van de besluitvorming, het in samenhang benaderen van beleid, besluitvorming en regelgeving en het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte.
Vanwege de schaal- en kwaliteitsvoordelen is de verwachting dat, voor zover dat door deelnemers is gewenst, de ODZOB ten tijde van de inwerkingtreding eind 2018 alle taken van de ontwerp-Omgevingswet integraal kan uitvoeren. Hiervoor worden samen met de deelnemers voorbereidingen getroffen.
De ODZOB zet in op:

- het bevorderen van de deskundigheid en samenwerking met deelnemers en andere omgevingsdiensten;
- invloed uitoefenen bij de totstandkoming van uitvoeringsregelgeving;
- bedrijfsvoering en werkprocessen ingericht op de Omgevingswet;
- medewerkers worden opgeleid voor hun rol bij de uitvoering van de Omgevingswet.

Gelijk uitvoeringsniveau
Zoals in het concernplan is geformuleerd is bij de uitvoering van het werk door de Omgevingsdiensten de toepassing van het zogeheten Level Playing Field (LPF) van belang: de bevoegde gezagen (de deelnemers), en daarmee elke Omgevingsdienst, dienen iedere burger en elke instelling in gelijke situaties op gelijke wijze te behandelen. Rechtsgelijkheid is daar een onderdeel van. Het gaat dan om een uitvoeringsniveau, geobjectiveerd volgens huidige maatschappelijke maatstaven, dat afdoende wordt geacht ter waarborging van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving.
Voor het vaststellen van het uitvoeringsniveau (bij de verschillende producten en werkzaamheden) is de omvang van de risico's bepalend. Bij relatief geringe (bestuurlijke, financiële, milieu hygiënische en veiligheids-) risico's kunnen we volstaan met een andere inzet dan wanneer de risico's groter zijn.
De kwaliteitscriteria, waaraan de gemeenten, provincie en de ODZOB moeten voldoen worden niet vastgelegd in landelijke regels, maar gemeenten en provincie stellen deze zelf op in een zo mogelijk Brabantbrede Verordening, zodat de kwaliteitscriteria binnen Brabant gelijk zijn.
De bestuursleden van de Brabantse omgevingsdiensten hebben in een werkconferentie in november 2015 een eerste stap gezet op weg naar een eenduidig uitvoeringsbeleid. Hiermee wordt bedoeld dat helder omschreven wordt op welke wijze, met welke intensiteit, frequentie, risicoafweging etc. de deelnemers en de ODZOB de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de regio uitvoeren.
In het uitvoeringsbeleid wordt het afgesproken kwaliteitsniveau uit het Level Playing Field geconcretiseerd, gezamenlijk beleid waar nodig met een betrouwbare aanpak (gelijkluidend afwegingsmechanisme) voor lokale afwegingsruimte (couleur lokale), binnen de kaders van de vereiste standaardisatie en gelijke behandeling. De eerste stap met betrekking tot LPF betreft gelijke uitvoering binnen de regio Zuidoost-Brabant. Waarbij uniformiteit niet mag leiden tot verschraling van de kwaliteit noch tot kostenverhoging.
Het proces om te komen tot gezamenlijke (beleids)afspraken wordt samen met de deelnemers in de GR opgepakt.

3 Programmadelen

3.1 Programmadeel I: Basistaken

De door de bevoegde gezagen over te dragen basistaken zijn vastgelegd in een door VNG, IPO en Rijk overeengekomen Package Deal. In 2016 wordt dit in een AMvB basistaken geregeld.
In opdracht van bevoegde gezagen voert de ODZOB voor de deelnemers uit:

- vergunningverlening milieu (agrarisch, industrie en afval);
- toezicht en handhaving milieu (agrarisch, industrie en afval);
- toezicht bodemsaneringen en stortplaatsen.

Voor de provincie voert de ODZOB bovengenoemde taken voor het gehele terrein van de Wabo uit.

Rapportage
Aan de deelnemers wordt periodiek over prestaties gerapporteerd. De prestatie-indicatoren zijn voor 2017 niet gebaseerd op werkprogramma's aangezien deze pas ultimo 2016 worden geleverd door de deelnemers. De prestatie-indicatoren zijn daarom gebaseerd op de werkprogramma's 2016 (productcatalogus 2016).

Middelen Basistaken
De raming voor de middelen voor de basistaken voor 2017 en volgende jaren is in onderstaande tabel weergegeven. In de bijlage is een raming gegeven van de middelen voor basistaken per deelnemer.

Baten * bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	**Basistaken**						
1.1	Deelnemende gemeenten	3.012.623	3.440.599	3.230.318	3.237.039	3.237.039	3.237.039
1.2	Provincie Noord-Brabant	1.288.114	1.660.855	2.074.147	2.078.462	2.078.462	2.078.462
	Totaal basistaken	4.300.737	5.101.455	5.304.464	5.315.501	5.315.501	5.315.501

Voor de raming van de basistaken voor 2017 is rekening gehouden met de laatste inzichten hieromtrent. De raming voor basistaken 2017 is overgenomen uit de werkprogramma's 2016 (welke werden getoetst aan de afspraken in de DVO's) en gecorrigeerd voor de 3% efficiency/bezuinigingstargetstelling en de tariefontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 6.11 (e.e.a. conform kadernota). In het geval dat geen werkprogramma ontvangen was op het moment van opstellen van deze begroting, zijn de gegevens van begroting 2016 gebruikt en aangepast voor genoemde tariefontwikkeling en targetstelling. Aangezien het hier basistaken betreft, werd ervan uitgegaan dat deze middelen door de jaren heen niet veel fluctueren. Ook in 2015 is gebleken dat deze aanname niet altijd juist is. Omdat het deels werkzaamheden betreft waarvan de inzet afhankelijk is van externe factoren (bijvoorbeeld in geval van vergunningverlening) en er ten opzichte van de oorspronkelijke begroting betere inzichten zijn ontstaan, blijkt dat deelnemers het begrote basistakenprogramma niet altijd kunnen vullen (minder werk dan voorzien). Financieel is dit in 2015 in de meeste gevallen gecompenseerd door meer verzoektaken in te brengen. Incidenteel was er ook sprake van meer werk dan voorzien, waarvoor ook additionele middelen beschikbaar zijn gesteld.

Indicatoren
Om te sturen hanteert de ODZOB prestatie-indicatoren. Aan de hand van de werkprogramma's wordt vastgesteld hoeveel productie voor de beschikbaar gestelde middelen geleverd kan worden.

Voor 2017 zijn de prognoses ontleend aan de realisatie 2015 en de werkprogramma's 2016.

Prognose aantal producten basistaken 2017 (op basis van realisatie 2015 en werkprogramma's 2016)

Product(soort)	Aantal
Aantal adviezen vergunningverlening aan inrichtingen Wabo (agrarisch, procesindustrie en afval	800
Aantal producten toezicht en handhaving (vnl. uitgevoerde controles bij inrichtingen, grijze spoor)	2.850
Aantal behandelde zienswijzen en afgehandelde klachten	200
Totaal aantal producten basistaken	**3.850**

Samen met de deelnemers in de GR wordt een set van prestatie-indicatoren ontwikkeld op basis waarvan de verantwoording aan de deelnemers zal plaatsvinden

3.2 Programmadeel II: Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet zijn genoemd in het basistakenpakket. Dit betreft veelal:

- inrichtingsgebonden wettelijke milieutaken (niet zijnde basistaken);
- VTH-taken op grond van de Wabo;
- taken op het terrein van de fysieke leefomgeving die niet tot de eerder genoemde basistaken behoren; zoals adviezen, milieuonderzoeken, consignatie, etc.

De verzoektaken kunnen zowel in opdracht gegeven taken binnen het werkprogramma betreffen, als overige opdrachten buiten het werkprogramma. Inhoudelijk is er geen onderscheid tussen de beide categorieën. De werkprogramma's omvatten indicaties van het volume aan deze verzoektaken. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van een jaar opdrachten voor worden verstrekt.

Middelen verzoektaken

De middelen ter bekostiging van de uit te voeren verzoektaken die voortvloeien uit de werkprogramma's zijn voor 2017 geraamd door de opgave voor de werkprogramma's 2016 te nemen en deze aan te passen voor de 3% efficiency/bezuinigingstargetstelling en de tariefontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 6.11 (e.e.a. conform kadernota). In het geval dat geen werkprogramma ontvangen was op het moment van opstellen van deze begroting, zijn de gegevens van begroting 2016 gebruikt en aangepast voor genoemde tariefontwikkeling en targetstelling.

Daarnaast is een post geraamd voor de verzoektaken die de deelnemers buiten de werkprogramma's bij de ODZOB in opdracht geven. Deze post is geraamd voor het totaal van de deelnemers en is niet per deelnemer uitgewerkt. Ook in voorgaande jaren hebben de deelnemers opdrachten buiten de werkprogramma's om bij de ODZOB belegd. De omvang van de realisatie in het verleden (2015:€ 2,0 mln.), in combinatie met de verwachte ontwikkelingen op het gebied van bodemtaken, omgevingswet en mandatering van taken is aanleiding voor de ODZOB om, conform kadernota, deze post voor 2017 te ramen op ruim € 1,88 mln. Voor niet-deelnemers wordt t.o.v. begroting 2016 een verdere afname van opdrachten voorzien en zijn de baten voor 2017 geraamd op 1,4 mln. De afgelopen jaren is de realisatie op opdrachten van derden achter gebleven op de begrote bedragen. De raming voor 2017 komt overeen met het in 2015 gerealiseerde niveau. Verwacht wordt dat dit een stabiel niveau is. Dit vanwege het feit dat het effect van wegvallen van opdrachten van SRE/MRE is nu uitgewerkt. Ook het effect van de oprichting van omgevingsdiensten in het gehele land (voormalige opdrachtgevers geven hun opdrachten nu aan hun eigen OD) is nu uitgewerkt. Hoewel de omvang niet gegarandeerd is en zeker nog aan wijzigingen

onderhevig is, zal volgens de huidige inzichten, met de nodige inspanningen, het in 2015 behaalde niveau ook in 2017 gerealiseerd kunnen worden. Mogelijkheden doen zich o.a. voor op het gebied van subsidies (b.v. VNG project energiebesparingsaanpak bedrijven), werkzaamheden Welstand buiten de regio, activiteiten in het kader van ISV, opdrachten voor de overige OD's etc.

Baten * bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
2	Verzoektaken						
2.1	Werkprogramma's deelnemende gemeenten	5.148.594	2.952.787	3.211.055	3.217.736	3.217.736	3.217.736
2.2	Werkprogramma Provincie Noord-Brabant	4.563.072	3.011.286	3.371.052	3.378.066	3.378.066	3.378.066
2.3	Deelnemers buiten werkprogramma's	inclusief*	1.689.178	1.885.327	1.889.250	1.889.250	1.889.250
2.4	Overige opdrachtgevers	1.406.441	1.990.764	1.402.000	1.404.917	1.404.917	1.404.917
	Totaal verzoektaken	11.118.107	9.644.015	9.869.434	9.889.969	9.889.969	9.889.969

Indicatoren

Met behulp van de werkprogramma's wordt ingeschat hoeveel productie voor de beschikbaar gestelde middelen wordt geleverd. De prognoses zijn ontleend aan de realisatie 2015 en de werkprogramma's 2016.

De cijfers voor verzoektaken zijn met onzekerheden omkleed: in veel werkprogramma's zijn "niet nader gespecificeerde budgetten" opgenomen op de verschillende hoofdproducten; in dat geval is op basis van de realisatie 2015 een aanname gedaan van de omvang van de producten die door de deelnemers worden afgenomen.

Prognose aantal producten verzoektaken 2017 (op basis van realisatie 2015 en werkprogramma's 2016)

Product(soort)	Aantal
Vergunningverlening	
Wabo (incl. bouwen)	1.200
Waterwet en ontgrondingen	150
Wet bodembescherming	550
Totaal aantal producten vergunningverlening	1.900
Toezicht en handhaving	
Inrichtingen (grijs kleurspoor)	600
Water (blauw kleurspoor)	600
Bodem (bruin kleurspoor)	200
Natuur (groen kleurspoor)	250
Bouw/RO (rood kleurspoor) + overig (repressieve handhaving)	200
Totaal aantal producten toezicht en handhaving	1.850
Overig	
Adviezen welstand en archeologie	250
RO en plattelandsontwikkeling	100
Adviezen milieubeleid	50
Adviezen en milieuonderzoeken bodem	50
Adviezen en milieuonderzoeken geluid	200
Adviezen en milieuonderzoeken lucht/geur	100
Adviezen en milieuonderzoeken externe veiligheid	50
Aantal behandelde meldingen consignatiedienst	250
Algemene ondersteuning en projectmanagement	250
Overig (w.o. communicatie)	200
Totaal aantal producten overig	1.500
Totaal aantal producten verzoektaken	**5.250**

3.3 Programmadeel III: Collectieve taken

Collectieve taken zijn taken die op verzoek van en in samenspraak met de deelnemers voor het collectief worden uitgevoerd. Het betreft taken waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gezamenlijke aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, bundeling van expertise e.d.). Hiermee wordt standaardisatie en daarmee efficiency verkregen. Jaarlijks wordt er een werkplan met doelen en acties opgesteld. Het AB heeft het programma collectieve taken in november 2014 vastgesteld voor de periode 2015-2017, dat grotendeels voortborduurt op het programma 2013-2014. De voor 2015-2017 benoemde collectieve taken betreffen:

- taken die voortvloeien uit afspraken in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO);
- de klachtendienst met 24-uursbereikbaarheid/consignatieregeling. De ODZOB verzorgt de intake, de beschikbaarheid voor inzet (piket), de coördinatie van de inzet en ondersteuning bij rampenbestrijding en calamiteiten. De ODZOB draagt zorg voor 24-uurs beschikbaarheid van deskundig personeel ter ondersteuning van het actiecentrum;
- ketenhandhaving. Voor gebiedsoverschrijdende problemen is ketenhandhaving de enige manier om effectief te handhaven. De ODZOB speelt een centrale en sturende rol in de aanpak;
- taken op gebied van kwaliteit, innovatie en monitoring (zoals het ontwikkelen van nieuwe instrumenten in de regulering, de doorwerking van nieuwe wet- en regelgeving, de digitalisering van toezichts-, handhavings- en vergunningsprocessen, de (door)ontwikkeling van informatie-gestuurd handhaven);
- het coördineren en faciliteren van de handhavingssamenwerking waaronder het opdrachtgeversplatform (OGP).

De deelnemers in de GR dragen bij aan de collectieve taken via een verdeelsleutel gebaseerd op aantal/soort bedrijven en aantal inwoners. De raming voor de beschikbare middelen voor 2017 is gebaseerd op 2016, gecorrigeerd voor tariefontwikkeling en efficiency target. Daarnaast is t.o.v 2016 het totaal van collectieve taken verlaagd met het aandeel dat in 2016 opgenomen was voor de taken in het kader van SSiB (Samen sterk in het buitengebied). Het AB heeft voor 2017 nog geen besluit genomen dienaangaande.

Baten * bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
3	Collectieve taken						
3.1	Inzet uren	396.272	414.239	425.122	426.006	426.006	426.006
3.2	Inzet middelen (programmakosten 7.1)	66.204	339.416	98.000	98.000	98.000	98.000
	Totaal collectieve taken	462.475	753.655	523.122	524.006	524.006	524.006

3.4 Programmadeel IV: Intensiveringsbudget

Om wat betreft kwaliteit, innovatie, samenwerking en efficiency de doelstellingen uit het concernplan te bereiken zijn middelen noodzakelijk. Vanuit de budgetten voor voormalige VVGB-taken zijn tot en met 2017 door de gemeenten middelen in de vorm van een intensiveringsbudget ter beschikking gesteld om projecten die bijdragen aan het realiseren van deze doelstellingen mogelijk te maken.
Het AB heeft op 19 maart 2015 besloten In te stemmen met het in de begroting 2016 en 2017 van de ODZOB opnemen van een intensiveringsbudget ten bedrage van € 292.760 per jaar, waarbij het AB jaarlijks separaat zal besluiten welke projecten vanuit dit budget dienen te worden gerealiseerd.
Door inzet van dit budget kan de ODZOB vergunningverlening, toezicht en handhaving verder professionaliseren,

De middelen voor 2017 zijn gebaseerd op 2016 en aangepast op de tariefsaanpassing en bezuinigings-/efficiencytaakstelling conform kadernota van 5% respectievelijk 3%.

Baten * bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
4	**Intensiveringsbudget**						
4.1	Inzet uren	319.821	292.760	298.979	0	0	0
4.2	Inzet middelen	9	0	0	0	0	0
	Totaal intensiveringsbudget	319.830	292.760	298.979	0	0	0

Voor 2018 en latere jaren is nog geen uitsluitsel m.b.t. de middelen ten behoeve van het intensiveringsbudget.

4 Exploitatiebegroting

De begroting 2017 heeft betrekking op de verwachte lasten en baten voor het kalenderjaar 2017.

In de volgende paragrafen is een specificatie opgenomen van de lasten en baten van de exploitatie.
De lasten zijn onderverdeeld in kostensoorten hetgeen resulteert in een subtotaal van de lasten.
Vervolgens worden de materiële kosten opgevoerd die de ODZOB in het kader van de programmadelen maakt. In deze begroting betreft dat uitsluitend de materiele kosten voor de collectieve taken. De overige zijn resultaatneutraal aangezien deze één op één doorbelast worden aan de betreffende opdrachtgever. Aangezien deze budget neutrale kosten op dit moment door de ODZOB nog niet te ramen zijn, zijn deze niet in deze begroting opgenomen, terwijl ze te zijner tijd wel gemaakt zullen worden.

Bij de oprichting van de ODZOB in 2013 heeft de dienst een efficiency/besparingstaakstelling van 3% per jaar meegekregen voor de jaren 2015, 2016 en 2017. In paragraaf 5.10 is aangegeven dat voor 2017 deze taakstelling gerealiseerd dient te worden door efficiencyverbetering. Dit heeft tot gevolg dat de werkprogramma's, de werkzaamheden t.b.v. collectieve taken en intensiveringsbudget worden daartoe qua uren 3% verlaagd ten opzichte van de programma's voor 2016. De opdrachten buiten de werkprogramma's, zowel van deelnemers als van niet-deelnemers zijn ingeschat op basis van de meest recente inzichten.

De realisatie van de begroting inclusief de daarin verwerkte bezuinigingen voor 2017 zal veel van de organisatie vergen. Van belang hierbij is het realiseren van de doelen opgenomen in het concernplan van de ODZOB, in het bijzonder een eenduidig en gelijkluidend uitvoeringsbeleid en de beschikbaarheid en toegankelijkheid van alle benodigde gegevens door middel van ICT-toepassingen. Dit is noodzakelijk om besparingen te realiseren door efficiënter werken, en kan alleen gerealiseerd worden als ODZOB en zijn deelnemers hierin gezamenlijk optrekken. Ook voor 2018 en latere jaren zijn er nog grote uitdagingen. Na medio 2017 eindigt de afspraak om de garantiesalarissen aan de latende partijen door te belasten. Dit leidt tot hogere tarieven. Hier is aan de batenkant rekening gehouden.
Daarnaast is nog geen duidelijkheid over het intensiveringsbudget na 2017. Dit heeft tot gevolg dat voor de jaren vanaf 2018 in paragraaf 4.3 rekeningresultaat taakstellingen opgenomen om aan te geven dat additionele middelen nodig zijn om de kosten van continue innovatie en verbetering te dekken.

4.1 Lasten

Bij de raming van de lasten voor begroting 2017 is rekening gehouden met de inzichten volgens de begroting 2016, de voorlopige realisatiecijfers 2015 en de actuele inzichten omtrent de kostenontwikkeling.
De volgende aandachtspunten zijn van belang voor de interpretatie van de (vergelijkende) cijfers:

- Het 3% efficiency/bezuinigingstarget is in de begroting 2017 verwerkt door het uitgangspunt dat werkprogramma's, collectieve taken en intensiveringsbudget efficiënter uitgevoerd zullen worden zodat er 3% minder directe bezetting voor nodig is. De opdrachten buiten de werkprogramma's zijn opgenomen volgens de laatste inzichten. Ook daar is de bezetting op aangepast. De mate waarin deze efficiencyverbetering gerealiseerd wordt, hangt voor een groot deel af van de mate waarin de deelnemers mogelijkheden scheppen voor het standaardiseren van processen en producten.
- In de begroting is nog rekening gehouden met één boventallige FTE.
- Met ingang van 2016 zijn de posten voor huisvesting (huur en servicekosten) lager, daar de dienst sindsdien is gehuisvest in een goedkoper gebouw. Sinds 2016 worden uitsluitend de kosten

opgenomen die voor rekening van de ODZOB komen. In 2015 werden naast de huisvestingskosten van de ODZOB ook die van het voormalig SRE opgenomen.

Verdere toelichting op de lasten wordt gegeven in hoofdstuk 5.

Onderstaand is een detailoverzicht van de kostenontwikkeling.

Lasten — * bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	PERSONEEL						
1.0	*Fte*	*177,6*	*169,8*	*167,8*	*167,8*	*167,8*	*167,8*
1.1	Salariskosten	11.964.369	12.342.111	11.954.578	11.954.578	11.954.578	11.954.578
1.2	Opleidingskosten	133.832	172.700	240.000	240.000	240.000	240.000
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UWO art 17.3	0	77.300	0	0	0	0
1.4	Reis- en verblijfskosten	337.560	323.238	327.759	327.759	327.759	327.759
1.5	Overige personeelskosten	51.559	185.657	134.929	134.929	134.929	134.929
1.6	Inhuur	1.427.063	682.915	1.470.636	1.470.636	1.470.636	1.470.636
	TOTAAL personeel	13.914.384	13.783.922	14.127.902	14.127.902	14.127.902	14.127.902
2	UITBESTEDING						
2.1	Onderzoeken, advies	224.420	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
	TOTAAL uitbesteding	224.420	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
3	KAPITAALLASTEN						
3.1	Afschrijving gebouwen	77.749	0	30.516	30.516	30.516	30.516
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	7.775	0	7.764	7.764	7.764	7.764
3.3	Afschrijving machines/apparaten/installaties	375.863	510.213	302.899	302.899	302.899	302.899
3.4	Afschrijving overige	12.651	0	89.608	89.608	89.608	89.608
3.6	Rente wegens externe financiering	14.344	30.000	22.000	22.000	22.000	22.000
	TOTAAL kapitaallasten	488.382	540.213	452.787	452.787	452.787	452.787
4	ORGANISATIE KOSTEN						
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	127.454	119.500	105.000	105.000	105.000	105.000
4.2	Printen / kopieren	86.046	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
4.3	ICT helpdesk / externe support	112.412	92.000	113.000	113.000	113.000	113.000
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	305.148	379.300	347.250	347.250	347.250	347.250
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	36.813	41.500	38.600	38.600	38.600	38.600
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	49.236	50.950	48.500	48.500	48.500	48.500
4.7	Verzekeringen	26.936	24.200	28.500	28.500	28.500	28.500
4.8	Leaseauto's	23.591	22.600	39.600	39.600	39.600	39.600
4.9	Catering	62.595	40.000	7.000	7.000	7.000	7.000
4.10	Huur gebouw	648.594	265.000	215.699	215.699	215.699	215.699
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	250.952	175.800	170.084	170.084	170.084	170.084
4.12	Bijdrage aan SRE-(concern) investeringen		0	0	0	0	0
4.13	Uitbesteding salaris administratie	35.175	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
4.14	Overige kosten	86.904	9.000	8.320	8.320	8.320	8.320
	TOTAAL organisatie kosten	1.851.856	1.299.850	1.201.553	1.201.553	1.201.553	1.201.553
5	ONVOORZIEN						
5.1	Onvoorzien	0	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
	TOTAAL onvoorzien	0	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)		16.479.042	15.773.985	15.932.243	15.932.243	15.932.243	15.932.243
7	PROGRAMMA KOSTEN						
7.1	Externe kosten t.b.v. collectieve taken en intensiveringsbudget	66.213	339.416	98.000	98.000	98.000	98.000
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	1.199.805	PM	PM	PM	PM	PM
	TOTAAL programma kosten	1.266.017	339.416	98.000	98.000	98.000	98.000
TOTAAL LASTEN		17.745.059	16.113.401	16.030.243	16.030.243	16.030.243	16.030.243

Opmerking:

De totale post afschrijvingen voor begroting 2016 getoond onder 3.3 afschrijving machines/apparaten/ installaties aangezien de detaillering van de afschrijving voor de nieuwe huisvesting nog niet beschikbaar was ten tijde van het opstellen van begroting 2016.

4.2 Baten

De baten uit werkprogramma's zijn in de begroting 2017 gebaseerd op de werkprogramma's van 2016. Deze zijn gecorrigeerd voor indexering en voor de efficiency/bezuinigingstaakstelling van 3%.

Voor verzoektaken buiten het werkprogramma is voor de gezamenlijke deelnemers een post opgenomen van € 1,88 mln. Deze is in lijn met de realisatie over 2015 (circa € 2,0 mln.). De verwachte ontwikkelingen op het gebied van de omgevingswet, en de overtuiging dat het beleggen van meer taken bij de ODZOB

kwaliteit en efficiencyvoordelen oplevert voor de deelnemers maakt dat dit waarschijnlijk een conservatieve schatting zal blijken te zijn. Dit brengt het totaal van basis en verzoektaken die ten behoeve van deelnemers uitgevoerd worden op € 13,6 mln.
Voor de collectieve taken en het intensiveringsbudget zijn de bedragen uit de voorgaande begroting 2016 gehanteerd en gecorrigeerd voor indexering en efficiency/bezuinigingstaakstelling. Daarnaast is de begroting voor collectieve taken verlaagd met het aandeel dat in 2016 was opgenomen voor SSIB taken. Het AB heeft voor 2017 en latere jaren immers nog geen besluit genomen over SSiB.

De opdrachtverlening door niet-deelnemers neemt af. Hiervoor was in 2014 en 2015 steeds een bedrag van € 2,4 mln. voorzien. De realisatie over 2015 bedroeg € 1,4 mln. Voor 2017 is in lijn met de realisatie over 2015 begroot en is een post opgenomen van € 1,4 mln. Hoewel de omzet bij niet-deelnemers de afgelopen jaren steeds afgenomen is, verwacht de ODZOB nu dat deze zich stabiliseert op het huidige niveau. Mogelijkheden doen zich nog voor op het gebied van subsidies en in de vorm van opdrachten voor de overige OD's.

Baten — * bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	**Basistaken**						
1.1	Deelnemende gemeenten	3.012.623	3.440.599	3.230.318	3.237.039	3.237.039	3.237.039
1.2	Provincie Noord-Brabant	1.288.114	1.660.855	2.074.147	2.078.462	2.078.462	2.078.462
	Totaal basistaken	4.300.737	5.101.455	5.304.464	5.315.501	5.315.501	5.315.501
2	**Verzoektaken**						
2.1	Werkprogramma's deelnemende gemeenten	5.148.594	2.952.787	3.211.055	3.217.736	3.217.736	3.217.736
2.2	Werkprogramma Provincie Noord-Brabant	4.563.072	3.011.286	3.371.052	3.378.066	3.378.066	3.378.066
2.3	Deelnemers buiten werkprogramma's	inclusief*	1.689.178	1.885.327	1.889.250	1.889.250	1.889.250
2.4	Overige opdrachtgevers	1.406.441	1.990.764	1.402.000	1.404.917	1.404.917	1.404.917
	Totaal verzoektaken	11.118.107	9.644.015	9.869.434	9.889.969	9.889.969	9.889.969
3	**Collectieve taken**						
3.1	Inzet uren	396.272	414.239	425.122	426.006	426.006	426.006
3.2	Inzet middelen (programmakosten 7.1)	66.204	339.416	98.000	98.000	98.000	98.000
	Totaal collectieve taken	462.475	753.655	523.122	524.006	524.006	524.006
4	**Intensiveringsbudget**						
4.1	Inzet uren	319.821	292.760	298.979	0	0	0
4.2	Inzet middelen	9	0	0	0	0	0
	Totaal intensiveringsbudget	319.830	292.760	298.979	0	0	0
5	**In rekening te brengen externe project kosten**						
5.1	In rekening te brengen externe project kosten	1.199.805	pm	pm	pm	pm	pm
	Totaal in rekening te brengen externe project kosten	1.199.805					
TOTAAL Baten uit opdrachten		**17.400.954**	**15.791.885**	**15.996.000**	**15.729.476**	**15.729.476**	**15.729.476**
7.1	Baten uit doorbelaste kosten	848.044	500.000	208.333	0	0	0
7.2	Overige baten	39.286					
TOTAAL Baten[1)]		**18.288.285**	**16.291.885**	**16.204.333**	**15.729.476**	**15.729.476**	**15.729.476**

[1)] Inclusief € 2.026.001,- opdrachten buiten werkprogramma's deelnemers

Opmerkingen:

De post 5.1 betreft de project gerelateerde externe kosten die de ODZOB maakt in het kader van specifieke opdrachten. Deze worden één op één in rekening gebracht bij de opdrachtgever. Een voorbeeld hiervan is de uitbesteding van geluidsaneringstrajecten aan aannemers. Deze posten zijn resultaatneutraal voor de ODZOB, en vooraf nauwelijks te ramen. Daarom zijn deze kosten niet opgenomen in de begroting, ondanks dat er wel kosten gerealiseerd worden.

4.3 Rekening resultaat

Het geraamde resultaat voor 2017 toont een saldo van € 174.091,-. Dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door de tariefopslag van € 1,- die gehanteerd is voor de opbouw van de algemene reserve. Volgens de huidige inzichten dient de opslag ook in 2017 gehanteerd te worden. Dit als gevolg van het feit dat het resultaat (en daarmee uiteindelijk ook de algemene reserve) over 2016 waarschijnlijk circa € 400.000,- lager uit zal uitvallen dan begroot. Dit in verband met het feit dat door de invoering van het individuele keuze budget de verplichting van vakantiegeld éénmalig moet worden ingeboekt.
Zonder deze opslag op het uurtarief zijn in de begroting 2017 de lasten gelijk aan de baten.
Met betrekking tot de meerjarenraming dient het volgende opgemerkt te worden:

- Het jaar 2016 is nog opgevoerd conform begroting en toont nog een positief saldo van € 178.484,- Zoals bovenstaand werd toegelicht zal dit resultaat waarschijnlijk € 400.000,- lager worden als gevolg van de invoering van het individueel keuze budget. Hiervoor zal nog een begrotingswijziging ingediend worden.
- Het jaar 2017 toont een positief saldo. De opbouw hiervan is in deze begroting uiteengezet.
- Voor de jaren 2018 t/m 2020 is de begroting sluitend na opname van een taakstelling aan de batenkant. Deze is noodzakelijk daar bij ongewijzigde omstandigheden de baten aanmerkelijk afnemen. Het intensiveringsbudget is toegekend tot en met 2017 en is voor de periode daarna niet voorzien in de meerjarenraming van de baten.

Aangezien de maatregelen die getroffen moeten worden om de begroting sluitend te maken op dit tijdstip (bijna 2 jaar voor aanvang van de betreffende begrotingsjaren) nog niet geconcretiseerd zijn, is gekozen voor een taakstelling.
De ODZOB zal er evenals in voorgaande jaren ook in de jaren 2018 en volgende al het mogelijke aan doen om de exploitatie sluitend te maken. Zowel aan de kostenkant als aan de batenkant zullen de mogelijkheden benut worden om de taakstelling te realiseren.

Aan de lastenkant wordt vanzelfsprekend gezocht naar verdere besparingen. Echter aangezien in begroting 2017 reeds forse besparingen zijn ingeboekt, de inzichten in de nieuwe huisvestingskosten nog prematuur zijn en de organisatie ook in 2018 en latere jaren nog de nodige inspanning zal moeten verrichten voor verdere ontwikkeling en innovatie zijn op voorhand geen verdere besparingstargets ingeboekt.
Mogelijk dat in de loop van 2016 beter zicht komt op verdere besparingsmogelijkheden. Deze zullen dan in begroting 2018 opgevoerd worden.

Aan de baten kant wordt eveneens gezocht naar mogelijkheden om het exploitatieresultaat te verbeteren. In de meerjarenraming is voor de jaren 2018 t/m 2020 enerzijds aangenomen dat de garantielonen niet langer vergoed worden en dat daardoor de tarieven zoals aangegeven in de kadernota met circa € 1,2 zullen stijgen, anderzijds is de € 1,- opslag voor de opbouw van de algemene reserve niet langer gehandhaafd. Hierdoor is per saldo een zeer geringe tariefstijging van € 0,2 doorgevoerd. Dit alles op basis van prijspeil 2017. Dat de baten na 2017 toch afnemen wordt veroorzaakt door het feit dat nog geen zicht is op het voortzetten van het intensiveringsbudget. Aangenomen is dat de organisatie zich ook in de jaren 2018 t/m 2020 verder dient te ontwikkelen en te innoveren zijn aan de lastenkant de kosten hiervoor niet geschrapt voor deze jaren. Daarom zal ook gezocht moeten worden naar mogelijkheden om m.n. bij deelnemers extra baten te realiseren. Dit leidt tot de volgende taakstelling op het gebied van baten:

Taakstelling baten * bedragen x 1€

2018	2019	2020
300.767	300.767	300.767

Bovenstaande leidt tot de volgende ontwikkeling van het rekeningresultaat:

Rekeningresultaat * bedragen x 1€

Component	Realisatie 2015	2016	2017	2018	2019	2020
Baten	18.288.285	16.291.885	16.204.333	15.729.476	15.729.476	15.729.476
Taakstelling baten		incl.	incl.	300.767	300.767	300.767
TOTAAL Baten inclusief taakstelling	18.288.285	16.291.885	16.204.333	16.030.243	16.030.243	16.030.243
Lasten	17.745.059	16.113.400	16.030.243	16.030.243	16.030.243	16.030.243
Taakstelling lasten		incl.	incl.	0	0	0
TOTAAL Lasten inclusief taakstelling	17.745.059	16.113.400	16.030.243	16.030.243	16.030.243	16.030.243
TOTAAL Rekeningresultaat	**543.226**	**178.484**	**174.091**	**0**	**0**	**0**

5 Toelichting op de lasten

5.1 Formatie

De formatie van de ODZOB is gebaseerd op de bezetting die benodigd is voor de realisatie van de geraamde omzet. Aan de hand van deze baten is het benodigde aantal uren vastgesteld. Deze uren zijn op basis van de norm van 1.340 declarabele uren per fte omgerekend naar de benodigde fte's in het primaire proces. Tenslotte is op basis van deze benodigde fte's in het primaire proces de benodigde overhead normatief bepaald aan de hand van een percentage van 25 van de functies primaire proces.
Dit resulteert in de volgende formatie opbouw:

- Functies primaire proces 129,9 fte
- Functies overhead normatief (25%) 32,5 fte
- Totaal 162,4 fte

De overhead functies hebben betrekking op:

- Management
- Coördinatie
- Management ondersteuning (secretariaat)
- Ondersteunende diensten (o.a. ICT, P&O, Financiën)

Deze formatie van 162,4 fte is in de begroting als volgt voorzien:

- Vaste en tijdelijke aanstelling: 152,1 fte
- Inhuur 10,3 fte

Naast deze formatie is 5,4 extra inhuur voorzien. Dit o.a. ter compensatie van:

- Ter compensatie van mismatch 2 fte
- I.v.m. andere invulling helpdesk (eigen personeel i.p.v. uitbesteed) 1 fte
- I.v.m. moeilijk te plaatsen/ in te zetten boventallige 1 fte
- Overig (o.a. effect generatiepact, 50% werken, 70 % betalen) 1,4 te

Dit brengt de totale raming voor inhuur op 15,7 fte. Deze raming is in lijn met de realisatie over de afgelopen jaren (2014: 12 fte inhuur, 2015: 18,3 fte inhuur). Tevens wordt met deze raming invulling gegeven aan het streven van de ODZOB om een flexibele schil van 20% van het totale personeelsbestand te creëren. De voor 2017 begrote fte's resulteren in een flexibele schil van 9,3%.

5.2 Personeelskosten

De post personeelskosten bestaat uit vijf onderdelen: Salarissen, Opleidingen, reis- en verblijf, overige en ten slotte inhuur. Voorgaande jaren was er sprake van een zesde post, t.w. het individuele loopbaanbudget dat opgevoerd was in het kader van de cao-afspraken
Ondanks dat het aantal begrote fte's is gedaald ten opzichte van begroting 2016 is het totaal geraamde bedrag voor personeelskosten gestegen met € 0,34 mln.
Ten opzichte van begroting 2016 toont de post salaris een daling van €0,4 mln.

De post salarissen bedraagt € 11,9 mln. Bij de salarissen is rekening gehouden met daling van de kosten als gevolg van een lagere bezetting van medewerkers met een vast of tijdelijk dienstverband. Daarnaast is rekening gehouden met een stijging van de kosten als gevolg van toe te kennen periodieken en uitlooprangen. Tevens is rekening gehouden met een cao-verhoging conform begroting 2016. Daarmee komt de totale loonstijging per fte in lijn met de in de kadernota opgenomen indexering. Mogelijk blijkt in

de loop van 2016 dat de cao-stijging in 2016 en wellicht in 2017 hoger is dan begroot. Op dat moment zal geanalyseerd moeten worden of de ODZOB deze stijging op kan vangen door elders nog besparingsmogelijkheden te zoeken dan wel dat een begrotingswijziging noodzakelijk is. De salariskosten zijn inclusief de aan latende partijen door te belasten garantielonen. Deze doorbelasting is voorzien onder de baten.

Voor de post opleidingskosten is circa 2% van de loonsom aangehouden. Dit is in lijn met het totaal van de posten opleidingen en individueel loopbaanbudget in begroting 2016. Deze laatste post is niet meer in de cao opgenomen en daarom niet meer separaat getoond.
Reiskosten bestaan uit kosten woon-werkverkeer en dienstreizen. Voor deze kosten is een raming opgesteld op basis van de ervaringscijfers over 2015. De realisatie op deze kostenposten zal afhangen van het vervoersplan en de uiteindelijke consequenties van de nieuwe locatie van huisvesting. Vooralsnog zijn de invloeden van beide factoren nog niet bekend en dus nog niet opgenomen in deze begroting.

Onder overige personeelskosten zijn onder andere de volgende posten opgenomen: arbo, consumpties, collectieve ongevallenverzekering, personeelsbijeenkomsten en flexibel belonen. Op basis van de realisatiecijfers van 2015 is de raming voor 2017 gemaakt. Op basis hier van wordt een verlaging ten opzichte van de begroting 2016 verwacht van circa € 0,05 mln.

Onder de post inhuur zijn zowel de kosten opgenomen voor de geraamde inhuur van 15,7 fte.

5.3 Uitbesteding

Deze post heeft betrekking op extern onderzoek en advies op het gebied van personele en juridische aangelegenheden, communicatie en het uitvoeren van kwaliteitsonderzoek. Tevens zijn de kosten van de accountant hier voorzien. De realisatiecijfers over 2015 laten een vertekend beeld zien aangezien hier een aanzienlijke eenmalige post in het kader van de verhuizing in is opgenomen. Voor 2016 en 2017 wordt het niveau aangehouden dat volgens de huidige inzichten het structurele niveau is.

5.4 Kapitaallasten

Deze post bestaat uit twee componenten: afschrijvingen en rente. De afschrijvingscomponent is voor 2017 lager geraamd dan voor begroting 2016. Een aantal activa zijn in de loop van 2017 geheel afgeschreven. Hiervoor worden in de investeringsbegroting vervangingsinvesteringen voorzien. Echter voor de geactiveerde initiële projectkosten die gemaakt zijn bij de oprichting van de dienst wordt geen vervanging voorzien, waardoor de afschrijvingscomponent voor 2017 lager is dan die voor 2016.
Er zijn rentekosten geraamd in verband met de aangetrokken lange termijn lening en rekening courant bij BNG.

5.5 Organisatiekosten

Deze kosten hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- telefonie;
- kopiëren/printen;
- ICT helpdesk;
- automatisering/licenties/onderhoud;
- kantoorbenodigdheden/porto/drukwerk;

- verzekeringen;
- leaseauto's;
- catering/restauratieve voorzieningen;
- huur gebouw;
- servicekosten gebouw: schoonmaak/beveiliging/onderhoud;
- uitbesteding salarisadministratie.

De totale post laat een daling zien ten opzichte van de begroting 2016 van € 0,1 mln.
Naar aanleiding van de bevindingen over 2015 en de kennis omtrent de nieuwe contracten voor huisvesting en facilitaire diensten zijn er wijzigingen aangebracht ten opzichte van de begroting 2016.

5.6 Onvoorzien

De post onvoorzien is verlaagd en vastgesteld op € 0,075 mln.

5.7 Project en programmakosten

Voor interne projecten die ten laste gaan van productieve uren zijn in deze begroting geen additionele middelen voorzien. Waarschijnlijk dient daar wel in voorzien te worden zodra de organisatie gekort wordt op het intensiveringsbudget. Organisatieontwikkeling op het gebied van kwaliteit, innovatie en ontwikkeling blijft altijd nodig en vergt altijd inspanningen.
Voor externe kosten voor de programmadelen is een post van € 98.000 opgenomen. Deze post betreft de materiële kosten die gemaakt worden in het kader van de collectieve taken.
Indien er materiële kosten voor projecten van opdrachtgevers gemaakt worden, zullen deze hier verantwoord worden. Een voorbeeld is de uitbesteding van geluidsaneringsprojecten aan aannemers.
De post externe programmakosten betreft kosten die één op één doorbelast worden aan de opdrachtgevers en daarmee voor de ODZOB budget-neutraal zijn. Dit verklaart tevens het grote verschil met de realisatiecijfers over 2015. Het verschil met begroting 2016 is te verklaren uit het feit dat voor 2016 door het AB besloten is dat de SSiB taken uit de collectieve middelen gefinancierd dienen te worden. Deze zijn in de begroting als externe kosten voorzien. Voor 2017 is nog geen besluit genomen.

5.8 Btw

Alle bedragen zijn exclusief btw. Voor taken die de ODZOB verricht in het kader van de overheidstaak van de deelnemers zal de ODZOB geen btw rekenen over zijn diensten, uitsluitend de door de ODZOB zelf betaalde btw wordt in het kader van artikel 11.1.u van de Wet Omzetbelasting doorgeschoven naar de deelnemers (het betreft hier de zogenaamde doorschuif btw). Taken die de ODZOB verricht in het kader van een ondernemersactiviteit van de deelnemer zullen met btw belast worden.

5.9 Prijspeil

De bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 2017. De meerjarenraming is weergegeven in constante prijzen. Conform de uitgangspunten van de kadernota zijn de volgende indices (ten opzichte van 2016) gehanteerd:

- Loonindex 2,3 %
- Prijsindex 0,9 %
- Index tarieven 2,02 %

5.10 Taakstellende bezuiniging 2017

Realisatie van de efficiency/bezuinigingstaakstelling
Bij de oprichting is de ODZOB een bezuinigings/efficiencytarget van 3% per jaar voor de jaren 2015, 2016 en 2017 opgedragen. In begroting 2017 is voorzien dat deze bezuiniging als volgt wordt gerealiseerd:

- door efficiënter werken zullen minder uren (3%) per product nodig zijn. Dit leidt niet tot tariefsverlaging, maar wel tot minder kosten (immers minder loonkosten). In verband hiermee zijn de werkprogramma's 2016 die de basis vormen voor de begroting van de opdrachtverlening per deelnemer met 3% verlaagd.

Invloed van de efficiency/bezuinigingstaakstelling op de werkprogramma's van de deelnemers:
De invulling voor 2017 komt tot uitdrukking wanneer de werkprogramma's 2016 vergeleken worden met in de begroting 2017 voor de diverse deelnemers opgenomen ramingen. De bedragen van de werkprogramma's 2016 zijn verlaagd met 3% en vervolgens verhoogd met de tariefstijging zoals aangegeven in paragraaf 6.11.

Voorwaarden voor realisatie van de efficiency/bezuinigingstaakstelling
Zoals aangegeven is voor een deel van de besparing als gevolg van efficiencyverbetering medewerking van de deelnemers vereist. Het realiseren van een verlaging van het aantal benodigde uren per product en effectiever werken hangt immers samen met factoren waarin de deelnemers bepalend zijn.
Daarbij dient gedacht te worden aan:

- gestandaardiseerde producten;
- gestandaardiseerde processen;
- een optimale procesflow;
- handhaving digitaal ondersteund;
- digitaal werken in één systeem;
- gelijksoortig werk gecombineerd.

Deze efficiency/bezuinigingstaakstelling is opgenomen in deze begroting ondanks dat de ODZOB een deel van deze besparingen (met name de efficiencyverbetering) niet zelfstandig kan realiseren.

6 Toelichting op de baten

6.1 Algemeen

Baten bestaan uit de vergoeding die opdrachtgevers betalen voor de activiteiten die de ODZOB voor hen uitvoert. Deze activiteiten worden in de vorm van producten en diensten in opdracht gegeven aan de ODZOB. In de eerste jaren en zo ook in dit begrotingsjaar worden de baten bepaald door het werkelijk aantal gerealiseerde uren af te rekenen tegen het eerder genoemde product-uurtarief.

6.2 Productencatalogus en productprijzen

In een productencatalogus zijn de door de ODZOB te leveren producten en diensten omschreven. Voor elk van deze producten en diensten is bepaald welke mix van input van deskundigheid vereist is voor de realisatie hiervan. Op basis van deze mix en de bijbehorende tarieven van de medewerkers die deze deskundigheid bezitten is per product of dienst een uurtarief vastgesteld. Voor enkele producten en diensten zijn vaste prijzen vastgesteld.

6.3 Programmadelen

De activiteiten van de omgevingsdienst zijn onderverdeeld in 4 programmadelen:

- basistaken;
- verzoektaken;
- collectieve taken;
- intensiveringsbudget.

6.4 Basistaken

De basistaken dienen op grond van de packagedeal IPO/VNG/ministerie te worden ingebracht bij de ODZOB. De omvang van het te verrichten werk is bepaald aan de hand van de door de deelnemers ingediende werkprogramma's 2016 en vervolgens gecorrigeerd voor de tariefsaanpassing van +5% (zie paragraaf 6.11) en voor de efficiency/ besparingstaakstelling van min 3% (zie paragraaf 5.10). Voor een drietal deelnemers was nog geen werkprogramma beschikbaar, hier is in plaats van dit werkprogramma de begroting 2016 als uitgangspunt genomen).
Ten opzichte begroting 2016 is op basis van bovenstaande een geringe toename te verwachten van het totaal van de basistaken en bedraagt dit totaal € 5,3 mln..

6.5 Verzoektaken

Deze taken worden ingebracht door zowel deelnemers als niet-deelnemers. De verzoektaken van deelnemers zijn geraamd door de in de werkprogramma's 2016 opgenomen opgaven te corrigeren voor de tariefsaanpassing van 5% (zie paragraaf 6.11) en voor de efficiency/besparingstaakstelling van - 3% (zie paragraaf 5.10). Evenals bij de basistaken is voor een drietal deelnemers wegens ontbreken van een werkprogramma, de begroting 2016 als basis genomen. Evenals voorgaande jaren is ook in de begroting 2017 is naast de verzoektaken binnen de werkprogramma's voor het totaal van de deelnemers een post opgenomen voor aanvullende verzoektaken die de deelnemers buiten de werkprogramma's om bij de ODZOB in opdracht zullen geven. Deze post is geraamd op € 1,88 mln. Hoewel deze raming hoger is dan voorzien in begroting 2016 lijkt dit op basis van de realisatie 2015 een voorzichtige schatting. Daarmee

stijgt de omvang van de verzoektaken van deelnemers t.o.v. begroting 2016 met circa € 0,8 mln. en bedraagt het totaal van verzoektaken voor de deelnemers in begroting 8,46 mln. Voor de niet deelnemers wordt ten opzichte van begroting 2016 een afname van de verzoektaken verwacht van € 0,6 mln. Hiermee komt de raming van verzoektaken en basistaken nagenoeg overeen met de uitgangspunten uit de kadernota en bedraagt deze in totaal €15,17 mln. Ten opzichte van € 14,7 mln. in begroting 2016 en € 15,4 mln. realisatie in 2015 lijkt dat een haalbare raming.

6.6 Collectieve taken

Voor dit programmadeel is € 523.122,- opgenomen. Daarmee is deze post voortgezet op het oorspronkelijke niveau van begroting 2016 en gecorrigeerd voor de tariefsaanpassing van 5% (zie paragraaf 6.11) en voor de efficiency/besparingstaakstelling van - 3% (zie paragraaf 5.10). Het extra budget voor SSiB taken die het AB voor 2016 heeft toegekend is niet voortgezet in 2017 en volgende jaren. Hierover dient het AB nog een besluit te nemen. De middelen voor collectieve taken zullen gedeeltelijk in de vorm van uren en gedeeltelijk in de vorm van externe kosten besteed worden.

6.7 Intensiveringsbudget

Het AB heeft op 19 maart 2015 besloten In te stemmen met het in de begroting 2016 en 2017 van de ODZOB opnemen van een intensiveringsbudget ten bedrage van € 292.760 per jaar, waarbij het AB jaarlijks separaat zal besluiten welke projecten vanuit dit budget dienen te worden gerealiseerd. Voor 2017 is dit bedrag gecorrigeerd voor de tariefsaanpassing van 5% (zie paragraaf 6.11) en voor de efficiency/besparingstaakstelling van - 3% (zie paragraaf 5.10).
Door inzet van dit budget kan de ODZOB vergunningverlening, toezicht en handhaving verder professionaliseren en innoveren.

6.8 In rekening te brengen externe projectkosten

De ODZOB maakt in het kader van de opgedragen projecten materiele of externe kosten die direct aan dergelijke projecten gerelateerd zijn. Deze kosten worden één op één bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Op deze post worden deze opbrengsten verantwoord. Te denken valt bijvoorbeeld aan de kosten voor geluidsaneringsprojecten die bij aannemersbedrijven uitbesteed worden.
Aangezien dit bedrag op voorhand niet te bepalen is en aangezien dit resultaatneutraal is voor de ODZOB, is hier een p.m. post opgevoerd.

6.9 Baten uit doorbelaste kosten

De baten betreft de doorbelasting van garantielonen aan de latende partijen. In begroting 2016 werden deze garantielonen nog over het hele jaar doorbelast. Begroting 2017 is gebaseerd op het uitgangspunt dat het SBK geldig is tot 1 juni en dat de doorbelasting van garantielonen dienovereenkomstig tot die datum plaats zal vinden.

6.10 Omvang van de deelprogramma's

Voor 2017 leidt dit tot de volgende omvang van de verschillende deelprogramma's:

Baten naar deelprogramma

* bedragen x 1€

Deelprogramma	Begroting 2017			Begroting 2016	Realisatie 2015
	Bedrag	Aantal uren	Externe kosten		
Basistaken	5.304.464	58.087	0	5.101.455	4.300.737
Verzoektaken	9.869.434	108.075	0	9.644.015	11.118.107
SUBTOTAAL	15.173.899	166.162	0	14.745.470	15.418.844
Collectieve taken	523.122	4.655	98.000	753.655	462.475
Intensiveringsbudget	298.979	3.274	0	292.760	319.830
Tariefopslag ter opbouw algemene reserve	incl.	n.v.t.	n.v.t.	incl.	incl.
TOTAAL Baten uit opdrachten	**15.996.000**	**174.091**	**98.000**	**15.791.885**	**16.201.150**

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de bijdrage per opdrachtgever.

6.11 Kosten en uurtarief 2017

Uit de exploitatiebegroting zijn gemiddelde kosten per fte en gemiddelde uurtarieven af te leiden. Deze zijn hieronder weergegeven:

- Kosten 2017 € 16.030.243
- Dekking uit programmakosten en doorbelaste garantielonen € 306.333
- Kosten 2017 na dekking uit programmakosten en doorbelasting € 15.723.910
- Declarabele uren 174.091
- Gemiddeld uurtarief (exclusief € 1 tariefopslag ter opbouw algemene reserve) € 90,32
- Opslag t.b.v. opbouw algemene reserve € 1,-
- Totaal inclusief opslag € 91,32

Aangezien in 2016 als gevolg van de invoering van het individueel keuze budget een voorziening opgevoerd dient te worden voor de verplichting van vakantiegeld jegens het personeel, zal het resultaat over 2016 (en daarmee ook de algemene reserve ultimo 2016) € 0,4 mln. lager zijn dan in de huidige begroting is voorzien. Daarom kan de tariefopslag van € 1,- voor de opbouw van de algemene reserve nog niet vervallen. Zie hiervoor ook paragraaf (8.2.2)

De ontwikkeling van het tarief t.o.v. 2016 is als volgt te verklaren:

- Verkooptarief begroting 2016 € 86,71
- Garantielonen slecht gedurende 5 maanden door te belasten, waardoor circa € 0,3 mln. meer verdisconteerd dient te worden in het tarief € 1,71
- Afname workload leidt tot iets hogere overhead per uur € 0,52
- Boventallige niet productief € 0,57
- Indexering lonen en overige kosten (2,02%) € 1,81
- Subtotaal € 91,32

De ODZOB hanteert deskundigheidsgebonden uurtarieven. De uurtarieven zijn all-in (personeel, personele overhead en overige exploitatiekosten).

In het werkprogramma bepalen de opdrachtgevers de aan de ODZOB op basis van facturering toekomende middelen. In het werkprogramma geeft een opdrachtgever aan welke producten en diensten worden afgenomen van de ODZOB. Daarnaast wordt de geplande urenafname per product of productcategorie geraamd.

Om de omvang te kunnen bepalen hanteert de ODZOB een uurtarief per product. Dit tarief per product is samengesteld uit een verdeling van deskundigheden die aan het product werken. Deze verdeling van deskundigheden is gebaseerd op de normen van landelijke kwaliteitscriteria.
In de opgestelde producten- en dienstencatalogus is per onderdeel een inschatting gemaakt van de benodigde inzet van verschillende functies met bijbehorende kwaliteiten.

7 Investeringen

7.1 Investeringsruimte

Onderstaande tabel geeft een inzicht in de besteding van de diverse investeringskredieten.
De besteding van het budget dat beschikbaar is gesteld in 2015 ijlt iets na. De belangrijkste reden hiervoor is het feit dat een deel van de investering voor de verhuizing pas in 2016 tot daadwerkelijke betaling leidt. Ook zijn er nog enkele kleinere posten die pas later in opdracht gegeven konden worden. De realisatiecijfers van 2015 zijn gecorrigeerd voor de investeringsbijdrage van de verhuurder.
Voor begroting 2017 is een investeringspost van € 800.000,- opgenomen. Als gevolg van het feit dat een deel van de activa in de loop van 2017 geheel afgeschreven zal zijn, blijven de kapitaallasten ook met dit investeringsbedrag onder het niveau van 2016 en binnen de eerdere opgestelde meerjarenraming. Deze investeringsruimte is niet alleen nodig voor de eventuele vervanging van een deel van de activa die in de loop van 2017 geheel afgeschreven zijn, maar ook voor de investeringen die voortvloeien uit de in paragraaf 8.5.3 benoemde ontwikkelingen op het gebied van ICT.

Hoewel er op dit moment nog geen concrete investeringsplannen voor 2017 beschikbaar zijn, is het nu al wel duidelijk dat verdere optimalisatie van interne processen, en de verdere informatie-uitwisseling en informatie-integratie tussen ODZOB, deelnemers en andere ketenpartners aanzienlijke consequenties zal hebben voor de ICT-systemen. Beoogd wordt om samen met de deelnemers in de ODZOB projecten te gaan starten waarin gezamenlijk naar de beste oplossing in de regio Zuidoost-Brabant wordt gezocht. Ook zal samen met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten een lange termijnvisie ontwikkeld worden voor samenwerking op het gebied van ICT en informatievoorziening. In het najaar van 2016 zal hiervoor een stappenplan met kostenraming worden geleverd, waar in 2017 rekening gehouden moet worden met investeringen voor nieuwe systemen. De benodigde investering hangt af van de keuzes die gemaakt worden op het gebied van systemen, mogelijke samenwerking met andere overheden en doorlooptijd.

Investeringskrediet * bedragen x 1€

Begrotingsjaar kredietaanvraag	Besteding			
	2015	2016	2017	Totaal
2015	571.166	103.834		675.000
2016		198.000		198.000
2017			800.000	800.000
Totaal	**571.166**	**301.834**	**800.000**	

8 Paragrafen

8.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door de provincie Noord-Brabant gemandateerd om de leges te heffen. De inning vindt plaats door het bevoegd gezag, in casu de provincie. Evenals vorig jaar is uitgangspunt voor begroting 2017 dat het innen van leges steeds belegd is bij de verantwoordelijke opdrachtgever. In de begroting 2017 is geen rekening gehouden met het eventueel onderbrengen van deze taken bij de ODZOB.

8.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

8.2.1 Inleiding

In de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2013 is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit dienen te worden vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement". Deze nota is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 12 december 2013.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

8.2.2 Weerstandsvermogen

Bufferfunctie/egalisatiefunctie

In artikel 30 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:
"Het algemeen bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft."

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's.
In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden.
Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een "egalisatiereserve". Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.

Conform de uitgangspunten van de nota "weerstandsvermogen en risico management", rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) geeft een indruk van het weerstandsvermogen van de ODZOB.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als norm voor het weerstandsvermogen wordt volgens de nota "weerstandsvermogen en risico management" een ratio tussen 1,0 en 1,4 gehanteerd. Inmiddels heeft het AB in de vergadering van 26 november ingestemd met de kadernota waarin een ratio van 1,0 werd voorgesteld.

Algemene reserve
Op basis van de risico-inventarisatie die de ODZOB heeft gemaakt (zie volgende paragraaf), is aan de hand van bovengenoemde ratio voor het weerstandsvermogen de streefwaarde voor de beschikbare weerstandscapaciteit (=algemene reserve) bepaald op € 1,26 mln.
In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2015 € 0,61 mln. De voorlopige cijfers van 2015 tonen een resultaat van circa € 0,54 mln. waarbij het voornemen bestaat om hiervan € 0,06 toe te voegen aan de bestemmingsreserve personele kosten en € 0,48 mln. aan de algemene reserves. De huidige stand van begroting 2016 toont een resultaat van € 0,18 mln. Echter in begroting 2016 is nog geen rekening gehouden met het éénmalig effect van de invoering van het individuele keuze budget. Als gevolg hiervan dient de ODZOB in 2016 een voorziening op te bouwen voor de verplichting van het vakantiegeld ultimo 2016. Voor deze kostenverhoging dient nog een begrotingswijziging van € 0,4 mln. ingediend te worden
Volgens deze aannames en inzichten bereikt de ODZOB het streef niveau van de algemene reserve nog niet in 2017:

Algemene reserve per ultimo 2015	€ 0,61mln.
Voorgenomen winstbestemming 2015	€ 0,48 mln.
Resultaat 2016 volgens actuele begroting	€ 0,18 mln.
Nog in te dienen begrotingswijziging i.v.m. invoering individueel keuze budget	-€ 0,4 mln.
Totaal	€ 0,87 mln.

Om de streefwaarde voor de algemene reserve te bereiken dient de opslag op de verkooptarieven ook gedurende 2017 nog toegepast te worden.

8.2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)
- Accepteren

Verzekerde risico's

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door de volgende verzekeringen af te sluiten:

- Aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar.250.000 per aanspraak)
- Goed werkgeverschap (Dekking € 2.500.000 per aanspraak)
- Computerverzekering
- Inboedelverzekering
- Reconstructie administratie

Risico's

Het management van de ODZOB heeft in de loop van 2015 met behulp van een externe adviseur de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld geïnventariseerd. Tevens heeft het management in het kader van de opstelling van begroting 2017 onlangs deze inventarisatie op actualiteit getoetst. De uitkomsten van de inventarisatie zijn weergegeven in de tabel op de volgende pagina. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden (dit zijn in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score groter dan 6). Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde, de waarde waarin de kans dat het verschijnsel zich voordoet is verrekend.

Samenvatting geinventariseerde risico's ODZOB		Beheersmaatregel	classificering 1) kans	2) effect in €	3) score	4) verwachting waarde in €
a. Strategische risico's						
1.1	Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging.	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.662.500	12	665.000
1.3	Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb / deregulering / lokaal beleid; t.z.t Omgevingswet	Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties dergelijke situaties; en zorgen dat capaciteit aangepast kan worden door te werken met flexibele schil.	40%	250.000	6	100.000
1.6	Verlies takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.000.000	12	400.000
2	Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties	60%	800.000	12	480.000
b. Informatie risico's						
c. Imago/politieke risico's						
d. Materiële risico's						
e. Procedure risico's						
f. Aansprakelijkheidsrisico's						
8.1	Fouten in oude dossiers	Verantwoordelijkheid voor de overgedragen dossiers en dus ook voor eventuele fouten daarin berusten bij de organisatie waar de fouten gemaakt zijn. Eventuele schade daar verhalen.	40%	100.000	6	40.000
8.2	Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's						
9.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	250.000	6	100.000
9.3	Indexering begroting politieke discussie	Zo efficiënt mogelijk werken. Door goede communicatie met de deelnemers bewerkstelligen dat een realistische begroting met realistische indexering wordt vastgesteld.	60%	160.000	8	96.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's						
i. Personeelsrisico's						
Totaal risico's met scores 6 t/m 12				€ 4.322.500		€ 1.921.000

Toelichting bij de kolommen:

1) Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd.
2) Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
   < € 100.000 wegingsfactor 1
   € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
   € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
   > 1.000.000: wegingsfactor 4
3) Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
4) Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 280.000,-

In de kadernota werd voorgesteld om bij de vaststelling van de streefwaarde voor de algemene reserve geen rekening te houden met het risico dat bestaat uit het feit dat bezuinigingen bij gemeenten en provincie kunnen leiden tot minder opbrengsten bij de ODZOB. Dit betreft risiconummer 1.1. uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 665.000,-. Aangezien dit risico meer in de invloedsfeer van de deelnemers dan van de ODZOB ligt, is voorgesteld om dit risico ook daar te beleggen, en bij de vaststelling van de na te streven weerstandscapaciteit dit risico niet mee te nemen.
Het totaal van de verwachtingswaarden van de risico's met score 6 t/m 12 uit de tabel wordt dan met € 665.000,- verlaagd en bedraagt als gevolg daarvan € 1.256.000,- in plaats van € 1.921.000,-. Als gevolg hiervan dienen de deelnemers zelf in hun risicoparagraaf rekening te houden met bovengenoemd risico van € 665.000,-
Voordeel van een dergelijke benadering is dat de ODZOB op termijn beschikt over een beperkte weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen terwijl de deelnemers zich er van bewust blijven dat ook zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om werk bij de ODZOB te blijven neerleggen.

8.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit van 15 mei 2015 tot wijziging van het BBV dient de ODZOB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie van de begroting te vergroten. Om deze kengetallen te kunnen bepalen is een geprognotiseerde balans opgesteld. Deze is bijgevoegd als bijlage II. De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2015	2016	2017
Netto schuldquote	-2,5%	-5,8%	-2,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,5%	-5,8%	-2,2%
Solvabiliteitsratio	20,1%	20,0%	28,0%
Structurele exploitatieruimte	5,3%	4,2%	2,4%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves

(zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang,
omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Het percentage is licht dalend als gevolg van het wegvallen van de incidentele baten uit garantiesalarissen.

Belasting capaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.
De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als jonge organisatie.
De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid ten aanzien van de opbouw van de algemene reserve.
De structurele exploitatieruimte is een ratio die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Immers het is moeilijk te beoordelen of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zullen gedragen. De deelnemers kennen grote vrijheid om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen, waardoor de baten sterk beïnvloed kunnen worden. . Ook het al dan niet voortzetten (of omzetten in een andere vorm van middelen) van het intensiveringsbudget heeft belangrijke invloed op de ontwikkeling van de baten.

8.3 Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

8.3.1 Rentevisie

De ODZOB heeft een lening van € 2 mln. euro afgesloten. De lening wordt in 4 jaarlijkse termijnen afgelost met een looptijd van 4 jaar. Tot en met 2015 zijn de eerste twee termijnen conform planning afgelost. De laatste zal plaatsvinden op 17 juni 2017. De lening heeft een rentepercentage van 1,07.
Daarnaast heeft de ODZOB een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln. met een contractduur van één jaar, welke steeds stilzwijgend wordt verlengd. De rente is gebaseerd op de 1-maands euribor met een spread van 0,35%. De ODZOB heeft tot op heden nog geen gebruik hoeven maken van deze kredietfaciliteit.

8.3.2 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2% van het begrotingstotaal.
Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal.
Dit betekent voor de ODZOB dat het maximale saldo in 2017 € 1,3 mln. mag bedragen. Uit onderstaande tabel blijkt dat de ODZOB binnen deze norm blijft..

Kasgeldlimiet * bedragen x 1 €

Omschrijving	ultimo 2015	ultimo 2016	ultimo 2017
1 Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	
- schuld in rekening courant	-	-	
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	
- overige schulden/overlopende passiva	1.404.910	1.404.910	1.404.910
- overlopende passiva	3.860.391	3.130.391	2.530.391
Totaal	5.265.301	4.535.301	3.935.301
2 Vlottende middelen			
- contante gelden in kas	-	-	
- tegoeden rekening courant	3.923.880	3.184.577	1.489.455
- overige uitstaande tegoeden	1.798.052	1.798.052	1.798.052
- overlopende activa	1.005.062	1.005.062	1.005.062
Totaal	6.726.994	5.987.691	4.292.569
3 Toets kasgeldlimiet			
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-1.461.693	-1.452.390	-357.268
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.455.095	1.321.299	1.314.480
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	2.916.788	2.773.689	1.671.748
Berekening toegestane kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal	17.745.059	16.113.400	16.030.243
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.455.095	1.321.299	1.314.480

8.3.3 Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen, waaronder de ODZOB is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal.
Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld.
Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijft de ODZOB ruimschoots binnen deze norm.

Renterisiconorm * bedragen x 1 €

Variabelen	2017	2018	2019	2020
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	500.000	0	0	0
3 Renterisico (1+2)	500.000	0	0	0
4 Renterisiconorm	3.206.049	3.206.049	3.206.049	3.206.049
5a Ruimte onder risiconorm	2.706.049	3.206.049	3.206.049	3.206.049
5b Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)				
Begrotingstotaal	16.030.243	16.030.243	16.030.243	16.030.243
Percentage 20%	3.206.049	3.206.049	3.206.049	3.206.049
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

8.3.4 Financiering

De ODZOB stuurt voorschotnota's (3 maal per jaar) op basis van het werkprogramma per opdrachtgever. Voor verzoektaken buiten het werkprogramma geldt dat deze maandelijks achteraf worden gefactureerd. De collectieve taken en de taken in het kader van Kwaliteit, innovatie en efficiency worden eenmaal per jaar vooraf gefactureerd.
Voor de posten die buiten de werkprogramma's om in opdracht gegeven worden, dient de ODZOB zelf financiering te regelen. Daartoe heeft de ODZOB een lening van € 2 mln. afgesloten. Voor de beschrijving van deze lening wordt verwezen naar paragraaf 8.4.1 rentevisie.
Daarnaast heeft de ODZOB een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln. met een contractduur van één jaar, welke steeds stilzwijgend wordt verlengd. De rente is gebaseerd op de 1-maands euribor met een spread van 0,35%. Hoe de financieringsbehoefte van de ODZOB zich ontwikkelt is enerzijds sterk afhankelijk van de mate waarin de deelnemers hun in opdracht te geven werkzaamheden vooraf in werkprogramma's opgeven. Anderzijds is ook de betaaldiscipline van de deelnemers van invloed op de financieringsbehoefte. Tot op heden heeft de ODZOB nog geen gebruik hoeven maken van de laatst genoemde kredietfaciliteit.

8.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor de ODZOB is dit niet van toepassing omdat het kantoor waarin de ODZOB gehuisvest is, wordt gehuurd en er verder geen voor deze paragraaf relevante activa zijn.

8.5 Bedrijfsvoering

8.5.1 Personeel en organisatie

Nieuw personeels- en salarissysteem en invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB)

In 2017 zal de ODZOB overgaan van het huidige personeels- en salarissysteem ADP PION naar ADP WORKFORCE. Het nieuwe systeem biedt volop mogelijkheden om Management Self Services en Employee Self Services bij de ODZOB verder vorm te geven. Dat is noodzakelijk om de verdere digitalisering van de P&O processen verder te ontwikkelen. Daarnaast geeft het nieuwe systeem meer mogelijkheden om op een intelligente wijze en op maat de gewenste managementinformatie te genereren.
Conform de CAO afspraken die gemaakt zijn zal in 2017 het Individuele Keuzebudget (IKB) geïmplementeerd zijn. De invoering van het IKB is een verdere stap in de modernisering van de arbeidsvoorwaarden van de gemeentelijke sector. Het IKB sluit aan bij de wens voor meer keuzevrijheid voor de werknemer, met meer mogelijkheden voor individueel maatwerk.

Investeren in kwaliteitsontwikkeling
De ODZOB en haar medewerkers dienen te voldoen aan de landelijk kwaliteitscriteria. In 2015 heeft een kwalitatieve vlootschouw plaatsgevonden van alle medewerkers die de wettelijk verplichte taken uitvoeren. Deze vlootschouw heeft geresulteerd in een meerjaren dienstbreed opleidingsplan. Ook in 2017 zal vorm worden gegeven aan de kwalitatieve ontwikkeling van de dienst en haar medewerkers.
De jaarlijkse opleidingsmiddelen bedragen circa 2% van de bruto loonsom.
De ontwikkeling van de medewerkers is onderdeel van de functionerings- en beoordelingscyclus. Met iedere medewerker vindt jaarlijks een start- voortgangs- en beoordelingsgesprek plaats. Met medewerkers worden concrete afspraken gemaakt over de te behalen resultaten (WAT) en over de gewenste ontwikkeling van competenties (HOE).

Strategische personeelsplanning
De ODZOB heeft in 2016 invulling gegeven aan strategische personeelsplanning waardoor inzicht is ontstaan in het huidige personeelsbestand (kwantitatief en kwalitatief) en de behoefte aan personeel op de korte en middellange termijn. In 2017 zullen tevens de nodige (individuele) maatregelen getroffen worden om tijdig aan de kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoefte te voldoen.

8.5.2 Huisvesting en facilitaire zaken

Huisvesting
De begroting 2016 is gebaseerd op de verwachte kosten van de nieuwe locatie met een besparing van € 0,2 mln. per jaar ten opzichte van 2015. In de nieuwe huisvesting zal namelijk bespaard kunnen worden op diverse huisvestingskosten waaronder de huur- en servicekosten voor de locatie, receptie, catering en schoonmaak.

Eind 2015 is het nieuwe huurcontract met APF tot stand gekomen voor de duur van 5 jaar met de optie tot verlenging van 5 jaar. Voordat het gebouw betrokken werd heeft er een aanbesteding plaatsgevonden voor de verbouwing. Zowel de aanbesteding als de bouwcoördinatie is begeleid door Ynno. Daarnaast is op een nabijgelegen locatie, gelegen aan de zwembadweg een parkeergelegenheid bij gehuurd t.b.v. van medewerkers met een auto gebonden functie. In 2017 zullen de huisvestigingskosten naar verwachting niet bijzonder afwijken van 2016.

Wagenpark
Medio 2016 wordt er gestart met de aanbesteding voor onze dienstauto's ter vervanging van onze huidige wagenpark. Per 1 januari 2017 zal er een nieuwe overeenkomst van toepassing zijn. We verwachten geen grote afwijkingen in de kosten in 2017 t.o.v. 2016 maar dit zal mede afhankelijk zijn van de uitkomst van het mobiliteitsplan.

Schoonmaak
In 2016 zal op de nieuwe locatie het nieuwe werken in een flex-concept doorgevoerd gaan worden. Onderdeel van het voorstel voor de nieuwe huisvesting is een investering in meubilair (flexbureaus, bureaustoelen, lockers en ICT voorzieningen) aangezien op de huidige locatie gewerkt wordt met verouderd, afgeschreven en niet-flexibel meubilair. Dan zal ook worden bezien of eigendom dan wel lease de beste optie is.
Medio 2016 wordt er gestart met de aanbesteding voor de schoonmaak. In 2017 kunnen de kosten afwijken t.o.v. 2016 omdat er een inkooptraject zal plaatsvinden waardoor in 2017 een nieuwe overeenkomst van toepassing zal zijn. Alhoewel grote afwijkingen in de kosten niet te verwachten zijn kan een aanbestedingsprocedure tot hogere kosten leiden.

8.5.3 ICT

De ODZOB is een dienstverlenende organisatie waar het kernproces vrijwel geheel bestaat uit het registreren, verwerken en leveren van informatie. Deze informatie is
nagenoeg geheel digitaal beschikbaar. Hiermee is de rol van de informatiesystemen (ICT) cruciaal voor de continuïteit, de efficiency en de effectiviteit van de bedrijfsvoering.
Welke informatie wordt geleverd en hoe de systemen hierin ondersteunen (geautomatiseerde werkprocessen), wordt bepaald door:

- Bestuurlijk kader en markt-/brancheontwikkelingen (externe factoren);
- Vervangingsinvesteringen en contracten (verplichtingen).

Het beleid voor 2016 is niet sterk gewijzigd, inhoudelijk is er wel sprake van veranderingen. Zo is de informatie-uitwisseling en informatie-integratie tussen de ODZOB, deelnemers andere omgevingsdiensten en ketenpartners nog steeds van groot belang, maar is de beoogde invulling anders: waar in eerste instantie werd gedacht aan het automatiseren van de overdracht VTH (deel)processen van deelnemer naar ODZOB en vice versa, is nu het gezamenlijk gebruik van kerninformatie ('locatiedossiers') een vorm van integratie en uitwisseling met een breder draagvlak. (zie ook hoofdstuk 2).
Niet alleen de Omgevingsdiensten en de ketenpartners, maar ook de landelijke overheid (Omgevingswet, Laan van de Leefomgeving) en leveranciers van VTH systemen zien deze koers (steeds meer) als toekomstbestendig. Beoogd wordt om samen met de deelnemers in de ODZOB projecten te gaan starten waarin gezamenlijk naar de beste oplossing in de regio Zuidoost-Brabant wordt gezocht. Ook zal samen met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten een lange termijnvisie ontwikkeld worden voor samenwerking op het gebied van ICT en informatievoorziening.

Dergelijke ontwikkelingen zetten meer druk op de informatievoorziening van de ODZOB: op capaciteit, functionaliteit en beschikbaarheid. Om de beheerkosten niet onevenredig te laten groeien en om aan te sluiten op toekomstige ontwikkelingen in de ICT, zal de ODZOB meer (standaard) ICT functionaliteit uit de cloud gaan afnemen. Door dit in 2016 verder uit te rollen sluit het aan op de bestaande gebruiks- en afschrijvingstermijnen van de ICT voorzieningen. 2016 zal tevens worden gebruikt om de bestaande ICT

omgeving na ca. 4 jaar gebruik kritisch tegen het licht te houden, met als doel gewenste modernisering in kaart te brengen en deze in 2017 en verdere jaren door te voeren. In het najaar van 2016 zal hiervoor een stappenplan met kostenraming worden geleverd, waar in 2017 rekening gehouden moet worden met investeringen voor nieuwe systemen. De benodigde investering hangt af van de keuzes die gemaakt worden op het gebied van systemen, mogelijke samenwerking met andere overheden en doorlooptijd.

8.5.4 Kwaliteitsbeleid

De wettelijke verankering van de landelijk vastgestelde Kwaliteitscriteria 2.1 is niet opgenomen in de wijziging van het wetsvoorstel Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Volgens het nieuwe wetsvoorstel gaan provincies en gemeenten zelf bepalen aan welke kwaliteitseisen de omgevingsdienst moeten voldoen. IPO en VNG hebben afgesproken dat partijen modelverordeningen gaan opstellen voor kwaliteitseisen waarmee provincies en gemeenten afspraken maken met omgevingsdiensten.

In 2015 heeft de Omgevingsdienst nadere invulling gegeven aan het vormgeven van haar kwaliteitsmanagementsysteem op basis van een kwaliteitsprogramma. In dit programma zijn implementatie- en verbetertrajecten opgenomen die moeten leiden tot een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van zowel VTH (kwaliteitscriteria), als ondersteunende processen.
Primaire als ondersteunende processen binnen de Omgevingsdienst worden zoveel als mogelijk (verder) gestandaardiseerd. Om dit te bereiken wordt er gewerkt vanuit een standaard VTH-proces voor alle deelnemers.
Om output (bij) te sturen en outcome te meten heeft de Omgevingsdienst haar rapportage- en monitoringmodule verder uitgewerkt en daar waar mogelijk geautomatiseerd. De Omgevingsdienst heeft alleen grip op de kwaliteit van het gehele VTH-proces voor de taken die met mandaat zijn overgedragen. Daarnaast zal door middel van de jaarlijkse evaluatie over de uitvoering van de taken input worden geleverd voor nieuw beleid.
De Omgevingsdienst moet voldoen aan de archiefeisen die gelden voor overheden. Voor de deelnemers die taken onder mandaat hebben overgedragen, moet ook de archivering van de uitgevoerde taken worden geborgd. Met de provinciale Archiefinspectie zal het Post- en archiefbeleid verder worden uitgewerkt.

Samen met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten zal gezocht worden naar trajecten die gezamenlijk kunnen worden opgezet, ten behoeve van effectiviteit en efficiëntie. Zo zal de inkoop-functie door de ODZOB voor alle drie de diensten uitgevoerd gaan worden.

8.5.5 Vennootschapsbelasting

Gemeenten, provincies en waterschappen krijgen met ingang van 1 januari 2016 te maken met het feit dat ze mogelijk voor een deel van hun activiteiten vennootschapsbelastingplichtig worden. Dit geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. Gezien de mogelijke gevolgen voor administratie, financieel beleid en automatisering is het van belang dat de ODZOB tijdig voorbereidingen treft voor de implementatie van de vennootschapsplicht. In verband met het specifieke karakter van de Vennootschapsbelasting heeft de ODZOB er voor gekozen om zich in dit implementatietraject te laten begeleiden door een externe deskundige. Inmiddels is een kwalitatieve inventarisatie gemaakt van de activiteiten van de ODZOB. Op basis hiervan lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het merendeel van de activiteiten van de ODZOB voor vrijstelling in aanmerking komt. Echter nadeel van vrijstelling is dat de ODZOB toch geconfronteerd wordt met een aanzienlijke administratieve last. Daarom is in overleg met de externe deskundige een traject in gang gezet waarin de ODZOB beargumenteerd bepleit om niet als ondernemer aangemerkt te worden.

Indien dat gehonoreerd wordt is er ook geen sprake van een uitgebreide administratieve last. Een eerste afstemmingsoverleg om deze problematiek met de belastingdienst te bespreken is gepland. Op dit moment wordt nog geen aanleiding gezien om voor de VPB-heffing een post in de begroting op te nemen.

8.6 Verbonden partijen

De ODZOB heeft geen bestuurlijke of financiële belangen in andere organisaties.

Bijlage 1: Specifieke bijdrage per opdrachtgever

De financiële bijdrage per opdrachtgever is enerzijds gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening voor basistaken en verzoektaken (uitgaande van een afgestemde urenafname en uurtarieven) en anderzijds op een bijdrage voor de collectieve taken en taken in het kader van het intensiveringsbudget voor Kwaliteit, innovatie & efficiency. Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de GR is onderstaand overzicht opgesteld.

De verdeling van de kosten van Collectieve taken en Intensiveringsbudget is gebaseerd op de werkwijze zoals vastgesteld door het AB.

Baten per deelnemer * bedragen x 1€

Deelnemer	Begroting 2017					Begroting 2016		Realisatie 2015
	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Collectieve taken[1)]	Intensiverings budget	Totaal taken	Totaal taken	Waarvan basis	Totaal taken
Asten	144.830	48.084	13.677	6.604	213.196	216.261	141.817	262.263
Bergeijk	119.567	105.121	15.461	3.253	243.403	240.557	117.037	226.418
Best	127.006	170.596	12.872	5.521	315.995	333.928	123.986	466.434
Bladel	145.598	107.056	13.169	16.561	282.384	343.897	192.569	338.348
Cranendonk	111.585	23.999	10.452	20.306	166.342	170.382	109.264	333.756
Deurne	266.852	224.431	23.758	13.307	528.349	524.841	294.375	587.927
Eersel	89.970	77.183	20.195	19.223	206.571	209.773	88.098	232.785
Eindhoven	419.586	933.566	45.544	61.610	1.460.305	1.437.427	410.857	1.543.810
Geldrop-Mierlo	72.781	116.684	10.342	18.433	218.241	224.273	71.267	238.631
Gemert-Bakel	386.643	196.232	24.244	22.377	629.496	527.040	372.140	781.369
Heeze-Leende	61.976	34.630	6.380	8.280	111.267	116.452	60.687	112.235
Helmond	336.255	376.497	26.113	35.783	774.649	765.961	530.496	1.017.408
Laarbeek	199.976	90.163	15.791	16.068	321.997	322.799	195.816	317.418
Nuenen	51.075	103.963	11.360	0	166.397	188.435	50.012	174.657
Oirschot	119.037	22.070	14.299	11.829	167.235	171.256	116.561	443.560
Reusel-de Mierden	98.272	0	12.286	0	110.558	115.758	96.228	149.585
Someren	208.336	309.384	21.245	3.844	542.809	610.940	204.054	744.087
Son en Breugel	75.282	66.378	14.233	7.886	163.779	193.440	73.716	203.829
Valkenswaard	79.568	39.054	12.039	3.844	134.506	153.982	77.913	211.128
Veldhoven	96.744	135.021	12.483	20.997	265.244	245.241	94.731	334.905
Waalre	19.376	30.942	5.334	3.253	58.906	65.181	18.973	64.434
Provincie Noord-Brabant	2.074.147	3.371.052	181.845	0	5.627.044	4.934.120	1.660.855	6.009.722
Raming deeln. buiten werkprogr.	0	1.885.327	0	0	1.885.327	1.689.178	0	inclusief[2)]
Overige klanten	0	1.402.000	0	0	1.402.000	1.990.764	0	1.406.441
Totaal baten uit opdrachten	**5.304.464**	**9.869.434**	**523.122**	**298.979**	**15.996.000**	**15.791.885**	**5.101.455**	**16.201.150**

[1)] Totaal collectieve taken begroting 2017 is inclusief € 98.000,- externe kosten
[2)] Inclusief € 2.026.001,- opdrachten buiten werkprogramma's deelnemers

Bijlage 2: Geprognotiseerde balans

Geprognotiseerde balans (ultimo)

* bedragen x 1 €

ACTIVA	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	**0**	**0**	**0**
Materiële vaste activa	**1.070.553**	**758.340**	**1.127.553**
Investeringen met een economisch nut	*1.070.553*	*758.340*	*1.127.553*
Financiële vaste activa	**0**	**0**	**0**
Totaal vaste activa	1.070.553	758.340	**1.127.553**
Vlottende activa			
Voorraden	**44.295**	**44.295**	**44.295**
Onderhanden werk	*44.295*	*44.295*	*44.295*
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**5.521.987**	**4.782.684**	**3.087.562**
Te vorderen op openbare lichamen	*1.776.354*	*1.776.354*	*1.776.354*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	*3.673.935*	*2.934.632*	*1.239.510*
Overige vorderingen	*71.698*	*71.698*	*71.698*
Liquide middelen	**249.946**	**249.946**	**249.946**
Banksaldi	*249.946*	*249.946*	*249.946*
Overlopende activa	**955.062**	**955.062**	**955.062**
Totaal vlottende activa	6.771.289	6.031.986	4.336.864
TOTAAL ACTIVA	**7.841.842**	**6.790.326**	**5.464.417**

PASSIVA	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Vaste passiva			
Eigen vermogen	**1.576.541**	**1.355.025**	**1.529.116**
Algemene reserve	*609.315*	*1.092.541*	*871.025*
Bestemmingsreserve	*424.000*	*484.000*	*484.000*
Resultaat boekjaar voor bestemming	*543.226*	*-221.516*	*174.091*
Voorzieningen	**0**	**400.000**	**0**
Voorziening voor personeelskosten	*0*	*400.000*	*0*
Vaste schulden	**1.000.000**	**500.000**	**0**
Binnenlandse banken	*1.000.000*	*500.000*	*0*
Totaal vaste financieringsmiddelen	2.576.541	2.255.025	1.529.116
Vlottende passiva			
Kortlopende schulden	**1.404.910**	**1.404.910**	**1.404.910**
Onderhanden Werk	*0*	*0*	*0*
Te betalen aan openbare lichamen	*645.288*	*645.288*	*645.288*
Overige schulden	*759.622*	*759.622*	*759.622*
Overlopende passiva	**3.860.391**	**3.130.391**	**2.530.391**
Totaal vlottende passiva	5.265.301	4.535.301	3.935.301
TOTAAL PASSIVA	**7.841.842**	**6.790.326**	**5.464.417**